

8. Voeding & Genotmiddelen.

No. 374c-4/52
=====

A'dan

6419
2 JUL 1952
ACD | 448195
142 274

Betreft: Opheffing staking.

30 Juni 1952.

DIENSTGEHEIM.

ca 12068

Schutblad is vernietigd

In aansluiting op dezerzijds bericht onder gelijk nummer dd. 17 dezer, wordt medegedeeld dat de onder het personeel van TEIWES' Glazenwassersbedrijf, alhier, op 11 Juni 1952 uitgekomen staking op 25 Juni jl. is geëindigd. Alle stakenden zijn weer te werk gesteld. De eisen der stakers werden niet ingewilligd.

=====
No.13.β

F3.

No. 374c-4/52

Betreft: Staking.

DIENSTGEHEIM.

Aldan

6-4-52
18 JUNI 1952
ACD/142.068

d

Juni 1952.

Schutblad is vernietigd

Naar eerst thans blijkt is op 11 Juni jl een werkstaking uitgebroken onder het personeel van het glazenwassersbedrijf van TEIWES, gevestigd Marco Polostraat 289, alhier.

Er zijn 7 stakers en 3 werkwilligen. De stakers zijn, naar wordt vernomen, georganiseerd in de organisatie NIEUW LEVEN. De oorzaak van het conflict zou gelegen zijn in overplaatsing van personeel.

Nadere bijzonderheden ontbreken vooralsnog.

No.13.1

F3.

Form. Inz. No. 5p

No.: 4429.

Bijl.: 1.

Betr.: Maandrapport.

UITREKSEL
Uit: 083420.5
Voor: 08209.8
g.v.: BV
dat: 21.7.52
Par: P

Enschede, 4 Juni 1952.

08209-8

VERTROUWELIJK

2-31 01/153.4
6 JUNI 1952.
ACD/140921

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen een
rapport over de maand Mei 1952 betreffende de
gemeente Enschede.

w

RAPPORT over de maand Mei 1952, betreffende de
gemeente ENSCHEDE.

In deze maand werden drie openbare bijeenkomsten gehouden door de C.P.N. en haar neven- of mantelorganisaties, n.l. op 8 Mei een E.V.C.-vergadering, op 17 Mei een "Textieltreffen", eveneens in wezen belegd door de E.V.C. (A.T.E.K.) en op 23 Mei een meeting van de C.P.N.

De belangstelling voor de twee eerstgenoemde vergaderingen was omgekeerd evenredig met de grote publiciteit die hieraan tevoren was gegeven. De meeting van de C.P.N. trok - in tegenstelling met vorige openluchtbijeenkomsten - vrij veel belangstellenden, n.l. plm. 400.

Van 19 tot 24 Mei vond een wilde staking plaats bij de fabriek Vredestein te Enschede. Het aantal stakers bedroeg aanvankelijk 450 bij een totaal aantal werknemers van 650.

De grote belangstelling, die de C.P.N. en haar hulporganisaties toonde en de waarde die zij aan deze staking hechtte, blijkt - behalve uit de bijzonderheden, die werden gemeld in het betreffende rapport over deze staking - onder meer uit het volgende:

een feestavond van het A.N.J.V. op 20 Mei werd "om dringende redenen" afgelast;

een gezellige avond van het communistische zangkoor "Morgenrood" op 21 Mei werd om dezelfde reden afgelast;

"De Waarheid" van 30-5-52 publiceerde een uitvoerig bericht over "de lessen uit de staking der Vredestein-arbeiders".

"Hier bestond de opvatting bij de voorhoede, dat de eigen strijdleiding voor alles op een federatieve grondslag moet zijn gebaseerd, hetgeen in tegenspraak is met de juiste opvatting van een strijdleiding op de grondslag van een strijdbare eenheid", aldus "De Waarheid".

"De hoofdzaak is niet, dat alle stromingen moeten zijn vertegenwoordigd, maar het uitgangspunt moet zijn, het scheppen van een krachtige doelbewuste leiding. Dat wil zeggen, de eigen strijdleiding moet bestaan uit de beste, meest strijdbare en meest consequente arbeiders uit het bedrijf."

Doordat de staking geen werkelijke leiding had gehad, konden de "democratische opvattingen over de strijd" de bovenhand verkrijgen, zoals "het lijdelijk toezien van onderkruiperij".

"Het is toch een oude ervaring, dat de klassestrijd nu eenmaal niet met fluwelen handschoenen kan worden gevoerd", zo besloot "De Waarheid" haar critiek over de gang van zaken bij de staking van Vredestein.

Op de gebruikelijke wijze werd in deze maand wederom met "De Waarheid" gecolpoteerd, zonder dat geconstateerd werd, dat in verband met de op handen zijnde verkiezingen van een grotere activiteit sprake was.

In de nacht van 31 Mei op 1 Juni j.l. hebben een drietal communisten twee rode vlaggen met de woorden "lijst 6" op de top van een tweetal fabrieksschoorstenen van de fabrieken Menko en Bato te Enschede geplaatst. Bedoelde schoorstenen waren respectievelijk 72 en 42 meter hoog.

In de loop van 1 Juni werden de vlaggen door de gemeentelijke brandweer omlaag gehaald.

- - - - 4 Juni 1952.

1959

Belpyl

OP KAART
ACD/46
DAT: 3. 8. 52
PAR: 9

6.413 6433
11 MEI 1952
ACD/137750

Verbinding: 95.

No.:

Datum: 28 April 1952.

Onderwerp: Oproep en steunlijst ten bate *Schutblad is vromstige*
van de stakers Steenfabriek Ekema.

Datum van ontvangst bericht:	27 April 1952.
Betrouwbaarheid berichtgever:	zeer betrouwbaar.
Waardering bericht:	zeer betrouwbaar.
Tevens bericht verzonden aan:	geen.
Medewerkende instanties:	geen.
Ondernomen acties:	geen.

Onderwerp: Oproep voor steun ten bate van de stakers van de Steenfabriek firma Gebr. Ekema te Holwierde, gemeente Bierum.

In verband met de staking bij de Steenfabriek van de Firma Gebr. Ekema te Holwierde, gemeente Bierum, werd op Donderdag 24 April 1952, aan het personeel van de Steenfabriek Jansen te Farmsum, gemeente Delfzijl een oproep tot morele en financiële steun uitgereikt. Bij onderzoek is gebleken, dat bedoelde oproep alsmede een steunlijst werden uitgereikt door Hendrik WEESSIES, geboren 27 Juli 1892 te Uithuizen, wonende te Delfzijl, Tuinbouwstraat No. 10 en door Derk WINDT, geboren 9 Augustus 1894 te Delfzijl, wonende te Delfzijl, Uiwierderweg No. 100, beiden steenfabriekarbeiders. Door hem is met de arbeiders op de steenfabriek Jansen gesproken, waarna zij de oproep uitreikten, terwijl de Steunlijst ter ondertekening in het schaftlekaal werd neergelegd.

Gebleken is, dat op 21 of 22 April 1952 ~~er~~ een bezoek aan de Steenfabriek Jansen werd gebracht door een drietal steenfabriek arbeiders wonende in de gemeente Appingedam, t.w. de twee gebroeders TUIK en een persoon genaamd MOOY.

Tot op heden is door de arbeiders werkzaam bij de Steenfabriek Jansen geen enkele actie ondernomen en bleek de steunlijst door niemand te zijn ondertekend.

Als bijlage wordt hierbij gevoegd de oproep en steunlijst, afkomstig van de steenfabriek Jansen.

E I N D E .

JOK ✓
JOK ✓
I

Mutatie
Steenfabriek = uitge-
reikt door stakers
Steenfabriek
Steenfabriek

O P R O E P .

Aan alle Steenfabriekarbeiders.

Zaterdag j.l. zijn wij op de Steenfabriek firma Gebr. Ekema te Holwierde in staking gegaan.

De aanleiding tot deze staking was, omdat deze fabrikant ons enige verslechteringen wilde opdringen, n.l. voor de ovenisten en de wagenlopers.

De ovenisten zouden nu in deze campagne de stenen pl.m. 25 meter verder moeten kruien, echter zonder vergoeding.

In de tweede plaats werd aan de wagenlopers een verzwaring van de arbeid opgedragen om tot verhoogde productie te komen.

Trots deze werkverzwaring zou dit leiden tot een loonsverlaging voor de wagenlopers.

Het is begrijpelijk, dat wij als arbeiders, die elke dag onder hoge druk werken, door middel van het Bedcausysteem geen verdere verslechteringen meer mogen en kunnen aanvaarden.

Daar het ons bekend is, dat ook op andere fabrieken door dit systeem moeilijkheden voor de arbeiders te voorschijn komen, hebben wij gemeend een grote vergadering over deze belangrijke kwesties te moeten beleggen.

Wij willen dan ook een dringend beroep doen op alle steenfabrieksarbeiders om op deze vergadering aanwezig te zijn.

Daar ook onze strijd Uw strijd is, wekken wij alle arbeiders op om ons zowel moreel als financieel te ondersteunen.

Deze vergadering zal worden gehouden op a.s.

Z a t e r d a g m i d d a g 3 u u r t e Appingedam,
café J. van Wijk, Bolwerk.

Makkers, komt allen op deze vergadering.

Namens de Stakingsleiding.

Wees solidair met onze makkers, werkzaam in de Steenindustrie.

Onze Strijd is ook Uw Strijd.

Geeft Uw bijdrage.

De Stakingsleiding.

--	--	--	--	--	--

No: S. 60/52.

Datum: 26-3-52.

Onderwerp: Antwoord op het schrijven No 133717 van het Min.v.Binnel.Za. dd 20-3-1952 betreffende staking op meelfabriek "De Vlijt" te Wormerveer.

Datum ontvangst bericht: 26-3-52.
 Betrouwbaarheid berichtgever: Betrouwbaar.
 Waardering bericht: Betrouwbaar.
 Tevens bericht gezonden aan: Geen.
 Medewerkende instanties: Geen.
 Ondernomen actie: Geen.

6.352.2
 05.54 - 3.813.1
 3.813.1
 05.54 - 6.352.2
 27 MRT 1952
 Schakblad is vernietigd ACD/ 134670

↓ In verband met het gestelde in bovenvermeld schrijven kan worden medegedeeld dat op 8 Februari 1952 inderdaad een korte staking heeft plaats gevonden in de meelfabriek "De Vlijt" van Wessanens Koninklijke Fabrieken N.V. gevestigd te Wormerveer. Omtrent de oorzaak en omvang van deze staking werd alhier het volgende bekend. Bij genoemde firma bestaat een systeem waarbij, door harder en serieuzer werken, voordeel kan worden behaald. De beoordeling geschiedt naar de snelheid en kwaliteit van het werk waarvoor punten kunnen worden behaald. Het aantal punten dat in een bepaalde periode kan worden behaald (maximaal 60) heeft rechtstreeks invloed op de grootte van een uit te betalen geldsbedrag dat boven het normale loon aan de arbeiders wordt uitbetaald. De uitbetaling van deze bouwpremie, die voor de arbeiders ten hoogste 7% kan bedragen, geschiedt als regel om de 5,- 6,- of 7 weken. Het uit te betalen bedrag belooft voor de arbeiders in de hoogste loongroepen ongeveer F.12,- a F.12,50. Op 8 Februari 1952 zou echter de 10e week ingaan waarin de premie niet was uitbetaald en hierover bestond enige ontstemming bij de arbeiders. De Chevofa-E.V.C. probeerde hiervan profijt te trekken en zette, zonder zich ook maar enigszins bloot te geven, een actie tot staking in. Of hiervoor reeds op 6 Februari 1952 een vergadering is belegd is tot op heden alhier niet bekend geworden, terwijl ook geen namen bekend werden van hen die tot de actie hebben aangezet. Op 8-2-52, tijdens het schaftuur, werd bij de arbeiders bekend dat direct na afloop van het schaftuur (te 12.30 uur) een bespreking tussen de arbeiders zou plaats hebben in de z.g. timmershuur van de fabriek, waarbij alle arbeiders werden verwacht en waar over de uitbetaling van de bouwpremie zou worden overlegd. Hoewel geen uitgesproken leiding aanwezig was, was het duidelijk dat meerdere leden der Chevofa-E.V.C. de arbeiders ontevredenheid bij wilden brengen. Nadat een delegatie van 6 arbeiders tenslotte een onderhoud met de directie hadden gehad en hen was toegezegd dat de uitbetaling der bouwpremie de week later zou geschieden, zijn de arbeiders te omstreeks 14 uur weer aan het werk gegaan. Ongeregeldheden deden zich niet voor. Aangezien het bestuur van de bedrijfsafdeling van de Chevofa-E.V.C. alhier nog niet bekend is geworden, zal hieromtrent zo spoedig mogelijk nader bericht volgen.

↑

E I N D E

60421.

20 MRT 1952
19 Maart 1952.

UITGEBOKT

BX 133717.

Actie in meelfabriek "De Vlijt".

VERTROUWELIJK

B V TJ 3.

Naar vernomen werd, zou op 6 Februari j.l. te Dwent een E.V.C.-vergadering hebben plaats gehad, mede als gevolg waarvan op 8 Februari een korte staking zou zijn uitgebroken in de meelfabriek "De Vlijt".

Ik moge U verzoeken mij hieromtrent te doen inlichten, waarbij ik ook gaarne zal worden geïnformeerd over het eventuele bestaan van een bedrijfsafdeling van de Chevofa-E.V.C. in genoemde fabriek en de bestuurs-samenstelling daarvan.

HET HOOFD VAN DE DIENST

✓ Namens deze,

Aan de Heer Korpschef
van Gemeentepolitie
te
WORMERVEER.

J. G. Crabbendam

RAPPEL	19/6 '52
ANTWOORD	

UITTREKSEL

Uit : OD 2066

Naam: VOORLICHTINGSCENTRUM ZAANDAM.

Voor : OD 209/8

Naam: STAKINGEN (Wilde)

Ag. nr: 129576

Afz. : ID Zaandam

Datum: 28-1-52.

Aard van het stuk: Verslag van de besloten vergadering van het Voorlichtingscentrum-Zaanstreek op 25-1-52 te Koog aan de Zaan.

Na de pauze werd het woord gegeven aan de Heer ENGEL H.K., personeelschef van de N.V. Albert Heijn, fabrieken te Zaandam, die een verslag gaf over het verloop van de staking bij deze onderneming in het voorjaar van 1951. De indruk van de heer Engel was, dat de staking zeker niet het gevolg was van sociale spanningen in de onderneming, maar ongetwijfeld van de actie van de CPB, die het er op voorzien had vele Zaanse bedrijven plat te krijgen. Volgens hem waren zelfs de stakingsleiders niet enthousiast toen de staking geproclameerd moest worden en zouden ze dit uit zich zelf nimmer hebben gedaan. De staking heeft er toe bij gedragen, dat de EVC-ers uit het overleg met de Directie zijn gestoten en de N.V., waarbij voor de oorlog bijna geen georganiseerde in de onderneming werk kon krijgen, (men zag deze mensen niet graag), stelt thans prijs op samenwerking met de bona-fide organisaties.

Uitgetr. door: LS

Op aanwijzing van: B III

Datum: 17-4-52

Betreft: Staking.

DIENSTGEHEIM.

Aldam

Ob. 391 6.419
6.558.2
nr. 5-6.439
25 JAN 1952 *al*
ACD/128092

23 Januari 1952.

Schutblad is vernietigd

Op 16 Januari 1952, te circa 13 uur is bij de Treksluiting-fabriek TREFAM, gevestigd Herengracht 88, alhier, een werkstaking onder de meisjes uitgebroken naar aanleiding van een loongeschil. 10 meisjes van 15/16 jaar legden het werk neer, terwijl 11 meisjes en 5 mannen aan de slag bleven. De staakstertjes waren ten dele in de EVC georganiseerd.

Bij het uitgaan van de fabriek, te circa 17 uur, ontstond er op straat onenigheid tussen een der staaksters en een werkwillig meisje, waarbij de onbekend gebleven staakster het andere meisje van de fiets trok en uitschold. De staakster werd door haar moeder mee naar huis genomen.

Volgens DE WAARHEID van 17 Januari jl. is de CHEVOFA van het conflict op de hoogte gesteld en zijn "besprekingen tussen het bestuur van deze organisatie en de directie gaande".

Op 21 Januari jl. was de staking beëindigd, als gevolg van verleend ontslag aan de staaksters.

UITTREKSEL

Uit : OD 345

Naam: MAANDOVERZICHTEN NOORD-HOLLAND.

Voor : OD 209-8

Naam WILDE STAKINGEN/VOED. EN GENOTM.

Ag. nr: 125256

Afz. : ID ~~W.H.~~ *A'dam*

Datum: 3 Dec 51.

Aard van het stuk: Maandoverzicht CPN-EVC, November 1951.

Uitgetr. door: LS

Op aanwijzing van: B III

Datum: 7-2-52.

D 38 - 10.000 § 10204 - 51

No. 470r-4/51

Betreft: Staking.

VERTROUWELIJK.

OP KAARX.	150.2
ACD/48	53
DAT: 11-11	
PAR:	

9 NOV 1951

ACD/122564

Schubblad is vernietigd
8 November 1951.

W. van

*Die CO 12252
betreffende Klask Adriana Johanna
19-5-56*

In aansluiting op dezerzijds bericht onder gelijk nummer dd. gisteren, inzake het stakinkje bij de N.V. KLENE's SUIKERWERKFABRIEKEN, alhier, wordt medegedeeld dat het conflict in de loop van de 7e November 1951 is opgeheven.

Vijf meisjes namen eigener beweging ontslag.

De Waarheid plaatste over het verloop van dit conflict in haar blad van 7 November een onwaarachtige berichtgeving, b.v.: "Hier (= Chevofa-vergadering van 6 dezer) werd medegedeeld dat een dertigtal meisjes van de directie de boodschap hadden gekregen dat zij zich als ontslagen moesten beschouwen", hetgeen positief niet waar is.

Verder: "Woensdag konden de ontslagenen echter het werk weer hervatten nadat opnieuw actie was gevoerd. Dit bewijst dat "door eensgezindheid successen kunnen worden behaald". Deze actie bestond, naast het beleggen van een vergadering, in het enige malen tevergeefs trachten de directie der fabriek over het conflict te spreken te krijgen.

Het bericht verder volgend, komt de aap uit de mouw, nl.: "Het komt er thans op aan dat de mannelijke arbeidskrachten, waaronder veel sympathie voor de strijd van de meisjes staat, zich volledig naast het vrouwelijk personeel plaatsen", daar, volgens het bericht, het hier een aanval op de lonen betreft. "Als deze aanval zal slagen zal de directie ongetwijfeld verder pogen te gaan.

En tot slot de slag in de lucht, dat de actie de "volledige steun van de bevolking der Jordaan, waar de fabriek gelegen is," heeft.

No. 13.

F3.

6358.2 635
0326 035-647 6358.2
6449 6439

OP KAART
ACDI 4/3
DAT: 7/11/51
PAR: 7

8 NOV 1951

ACDI 122527

Betreft: Staking.

VERTROUWELIJK.

7 November 1951.

A'dam

Schutblad is vernietigd

Bij de aan de Looiersgracht 45-55, alhier, gelegen N.V. KLENE's SUIKERWERKFABRIEKEN is een stakinkje aan de gang, waarvan de oorzaak ligt in een tariefskwestie. De staking is tot dusver beperkt tot de 4e Afdeling, nl. de inpakafdeling van kauwgummi, alwaar ± 60 zeer jeugdige meisjes te werk zijn gesteld. Met zeer jeugdig wordt hier bedoeld: kinderen van 14, 15 en hoogstens 16 jaar.

Voor de oorlog was het tarief voor het inpakken van kauwgummi 6 en 7 cent per doos, de eerste prijs voor het inpakken zonder extra-wikkel (z.g. transfer) en de tweede prijs met transfer. In de na-oorlogse verhoudingen werd de prijs fixed gesteld op 20 cent per doos, hetgeen te laag bleek, waarna een voorlopige eerste toeslag van 5 cent werd gegeven, later weer gevolgd door een tweede voorlopige toeslag ad 5 cent. Dit werd aanvankelijk gedaan omdat de prestatieverhoudingen zodanig waren, dat het personeel met dit werk belast niet aan een redelijk loon kwam. Na tot stand gekomen betere prestatie gingen de toeslagen er successievelijk af, waarna tussen directie en personeel een accoord werd gemaakt voor 20 cent per doos zonder wikkel (om elk pakje kauwgum) en 23 cent per doos met wikkel. De met dit werk belaste jonge meisjes bereikten een weekloon met een gemiddelde van f 20.- (de lonen varieerden van minstens f 17.- tot f 22.-; een enkele haalde f 25.-).

Deze wijziging in de voorlopig gegolden hebbende tariefsering schijnt op een of andere wijze te zijn doorgedrongen tot de CHEVOFA. Op Maandagmorgen verschenen bij de fabriek pamfletten, waarin geageerd werd tegen de aanval op het loonzakje. Een twintigtal meisjes weigerden die morgen aan de slag te gaan en bleven zitten te "niksen"; in de middaguren werd het iets rumoeriger. De directie liet het zaakje even betijen en wees de meisjes vervolgens op hun taak. Die dag verliep nog verder zonder enige strubbeling. De volgende dag, Dinsdag 6 November jl. gaf een herhaling te zien, waarna dit kinderongenoegen zijn uitbarsting vond in het op Dinsdagmiddag tegen 16 uur weglopen uit de fabriek. Tevoren waren wederom pamfletten bij de fabriek uitgereikt, waarin een te houden vergadering, dien dag, te 17 uur, werd aangekondigd, en gericht aan het personeel van Klene. Circa 45 meisjes liepen van hun werk weg.

De directie van het bedrijf werd Maandagavond 5 November jl. aan huis opgebeld door iemand van de CHEVOFA, die een onderhoud wenste te hebben, waaraan de directie niet wenste te voldoen. Naar vernomen werd, zou door de CHEVOFA, op bovenbedoelde vergadering, aan de meisjes te kennen zijn gegeven de volgende dag, dus Woensdag 7 November, het werk normaal te hervatten. Dit geschiedde inderdaad, totdat het die Woensdag tegen 9.30 uur weer rumoerig op de betrokken afdeling werd. Nu verlieten een zestal meisjes hun afdeling en gingen

beneden

beneden in het gebouw staan, waarna ze er door de portier werden uitgelaten. Dit groepje vatte post aan de overzijde van de fabriek en begon af en toe te schreeuwen. Op aanmaning van de politie zijn zij weggegaan.

Tot zover dit conflictje, dat uiteraard de aandacht zal blijven houden.

Terwijl het die Woensdagmorgen nog rustig in de fabriek was, werd weer namens de CHEVOFA opgebeld, met verzoek om een onderhoud, hetgeen ten tweedē male werd geweigerd.

naam op naam
Een haantje de voorste bij deze actie betoonde zich Adriana Johanna KLOEK, geboren te Amsterdam, 19 Mei 1936, wonende te Atjehstraat 142-II, alhier. Deze naam, noch die harer ouders, komt ~~naam~~ voor in de politieke documentatie, alhier.

Nog zij vermeld dat conflicten bij deze fabriek praktisch nimmer zijn voorgekomen, wellicht mede als gevolg van de voor het personeel gunstige arbeidsvoorwaarden. De fabriek doet veel aan export, is evenwel geen bedrijf van vitaal belang. Er werken hier ongeveer 230 werknemers. Volgens van meisjes opgevangen berichten, adviseerde de CHEVOFA weer aan het werk te gaan: "omdat er met die meiden niks te beginnen was".

Dat dit in wezen onbelangrijke conflict U vrij uitvoerig wordt doorgegeven, ligt in het feit dat een bij de EVC aangesloten bedrijfsbond zich blijkbaar niet ontziet gebruik te maken van kinderen, om agitatie te plegen. Kinderen, die aan enig redelijk oordeel in dit soort kwesties nog niet toe zijn en wier volwassenheid bijlage na niet is voltooid.

=====
No. 13.

F3.

Richtlijnen N° 71.

I.D. N° 67/51.

Tilburg

6.419
20 SEP. 1951
ACD/118710

Schuttel is vernietigd

Onderwerp: Staking bij de N.V. Chromlederfabriek "De Hinde", alhier.

Vertrouwelijk.

Nadat op 17 September 1951, te omstreeks 8.30 uur, bekend was geworden, dat bij de N.V. Chromlederfabriek "De Hinde", aan de Bisschop Zwijzenstraat 85, alhier, een wilde staking was uitgebroken, heeft de I.D. alhier een onderzoek ingesteld en de eer U beleefd het navolgende te rapporteren:

Bij genoemde N.V. werken normaal 85 personen.

Op 17 September 1951, te 7.30 uur, hebben 75 arbeiders hun werk aldaar niet hervat.

Alleen het kantoorpersoneel, de bazen en de fabriekscommissie gingen aan het werk.

De oorzaak van deze staking zou, volgens de arbeiders, zijn gelegen in het feit dat zij 20 % loonsverlaging hebben gekregen.

Reeds jaren krijgen de arbeiders, boven het C.A.O. loon, 20 % prestatieloon.

Op 9 Juli 1951 is voor de arbeiders bij die N.V. een wachtgeldregeling ingesteld.

Zij ontvingen toen 80 % van het basisloon, terwijl de arbeiders meenden 80 % te zullen ontvangen van het basisloon plus prestatieloon.

Dit is echter niet geschied zodat zij toen maar 60 % van het totale inkomen van voordien ontvingen.

Doordat bij genoemde N.V. sinds enkele weken weer 48 uur per week wordt gewerkt, dachten de arbeiders, dat er thans aldaar weer volop werk was en dat ze daarom hun rechten van voorheen konden laten gelden.

De directie van die N.V. verklaarde, dat het een verkeerde gedachte van de arbeiders was, dat er thans voldoende werk zou zijn omdat er nu 48 uur per week wordt gewerkt.

Dit is, volgens de directie, enkel en alleen geschied om de arbeiders zo veel mogelijk ter wille te zijn want met de helft van de werkkrachten zou het werk, dat thans voorhanden

is, gedaan kunnen worden.

Het is, aldus genoemde directie, economisch niet verantwoord om de arbeiders die 20 % prestatieloon nu uit te betalen.

De reeds genoemde staking is geen staking, die geleid wordt door de zogenaamde Uniebonden, terwijl er evenmin sprake van is, dat deze staking is uitgelokt of gesteund wordt door de C.P.N. of E.V.C.

Deze staking is op de bewuste morgen door de arbeiders zonder enige leiding uitgeroepen.

De fabriekscommissie terplaatse, bestaande uit drie K.A.B. leden, staat in deze achter de directie der N.V. en de Uniebestuurders alhier interesseren zich tot heden ook niet voor deze staking.

Later in de ochtend verschenen terplaatse de bekende communisten: Johannes, Henricus, Leonardus Coolen, geboren te Tilburg, 11 Juli 1893, fabrieksarbeider, wonende alhier, Tulpstraat 77 en Albertus, Cornelius, Maria Galle, geboren te Tilburg, 17 Juli 1902, fabrieksarbeider, wonende alhier, Veestraat 61, die zich tussen de stakers begaven.

Dezen probeerden de arbeiders te bewegen de staking door te zetten, doch de arbeiders wilden van hen niets weten en gingen huns weegs.

Reeds dezelfde dag, te 13.15 uur, zijn de stakers, op 15 personen na, weer aan het werk gegaan zonder enig resultaat te hebben bereikt.

Van genoemde 15 personen woont het merendeel buiten de stad.

Deze waren reeds huiswaarts gekeerd en wisten niet, dat het grootste gedeelte der arbeiders diezelfde middag weer aan het werk gingen.

Op 18 September 1951, te 7.30 uur, zijn, op enkelen na, de overige stakers ook weer aan het werk gegaan.

Deze enkelen, die terplaatse woonachtig zijn en in de namiddag van 17 September 1951 weigerden aan het werk te gaan, zijn op staande voet ontslagen.

Er hebben bij deze staking geen ongeregelheden plaats gevonden. Einde.

18 September 1951.

I.D.

Aan : H.C.

Van : B IX No. 2432/1951

Bestemd voor: CVN I

Bericht op schrijven no. C.O. 98177 , d.d. 26 Jan. 1951

AC. m... Co 98177 00209

Crat...

ACD 11073

UITTREKSEL
Nr. PD 807
Voor: 00209
o.v.v.: CVN I
Dat.: 26-1-52
Par.: ...

Hierbij heb ik de eer U te doen toekomen een rapport ~~in...~~ betreffende:

~~in...~~

de achtergrond der staking bij de N.V. Koel- en Vrieshuis "De Weegschaal" te Zaandam en Amsterdam.

Het origineel van dit rapport wordt U via ACD/PA toegezonden met C.O. 98177 en C.O. 104923

N.B. Mogelijk nog van
interesse voor:

20 September , 1951
B IX

Betreft: De achtergrond der staking bij de
N.V. Koel- en Vrieshuis "De Weegschaal"
Frozen Fresh Food Factories, gevestigd
te Zaandam en Amsterdam.
De staking duurde van 18-9-1950-9-10-1950.

R A P P O R T.

Op 2 September 1940 werd opgericht het koelhuis
"De Weegschaal" en gevestigd te Amsterdam, Parnassusweg
17 I.

Directeur:

Petrus Franciscus HENNEMAN, geboren 1-5-1905 te Water-
graafmeer, Nederlander, toen wonende op de Parnassus-
weg 17 I te Amsterdam, thans in de Milletstraat 11 I
aldaar.

Op 1 November 1946 werd deze firma omgevoerd tot een
Commanditaire Vennootschap en was toen gevestigd aan
de Herengracht 528 te Amsterdam.

De inbrengst der gezamenlijke vennoten (4) bedroeg
f.125.000.-. De nieuwe naam werd C.V. Koel- en Vrieshuis
"De Weegschaal" Frozen Fresh Food Factories.

Op 19 April 1948 deed als secretaris-procuratiehouder
zijn intrede:

Ednard Maria Joseph MINDEROP, geboren 29-11-1910 te
Amsterdam, Nederlander, wonende Zonnebloemlaan 19 te
Aerdenhout. Op 17 Augustus 1949 trad hij uit de firma.
Verder verkreeg op, genoemde datum procuratie:

Willen Adrianus Johannes LUCAS, geboren 16-12-1913 te
Twello, wonende Sonderdankstraat 32 te 's-Gravenhage,
Nederlander. Zijn volmacht werd op 3 Januari 1949 inge-
trokken.

Op 12 Juni 1948 werd de C.V. overgenomen door:
N.V. Koel- en Vrieshuis "De Weegschaal" Frozen Fresh
Food Factories. Henneman werd liquidateur van de C.V..

Het kapitaal van de N.V. bedroeg f.2000.000.-, waarvan
f.500.000.- geplaatst en gestort. Henneman werd even-
eens directeur van de N.V.. Verder werd de N.V. medeop-
gericht door Mr. Dirk Jacob WILLET, directeur van een
N.V., wonende te Amsterdam, bij de oprichting handelende
als lasthebber van de N.V. Amsterdamse Beheer Compagnie
A.B.C., gevestigd te Amsterdam.

Matthias Christiaan SCHLOTJES, financier, wonende te
Amsterdam, Michel Angelostreet 97, als beherend vennoot
van de C.V. Inbolex te Amsterdam.
Minderop (zie boven).

Na de oprichting vonden onderstaande mutaties in de
N.V. plaats:

1e. Tot hoofdboekhouder werd op 10 Januari 1949 aange-
steld: Hendrik van ZUYLEN, Nederlander, geboren

26-8-1915 te Coevorden, wonende te Broek op Langendijk, Dorpsstraat 58.

Zijn volmacht werd op 31 Maart 1950 ingetrokken.

2e. Tot chef de bureau werd op 17 Augustus 1949 benoemd: Johannes Dirk TIEL, Nederlander, geboren 27-3-1897 te Groningen, wonende te Amsterdam, Geuzenkade 51 hs. Zijn volmacht werd op 21 Mei 1951 ingetrokken.

3e. Commissarissen: Per 15 September 1949.
Hubertus van der HORST, Nederlander, geboren 4-2-1891 te Rotterdam, wonende aldaar, Mecklenburglaan 7.
Per 21 September 1949:
Mr. Herbert JOCHENS, Nederlander, geboren 25-2-1912 te 's-Gravenhage, wonende aldaar Duindigt 9.
Met ingang van 27 September 1949:
Jillus SPEK, Nederlander, geboren 1-10-1899 te Alphen a/d Rijn, wonende te Velsen, Jan Kestelijklaan 26.

Aangesteld tot commercieel secretaris-procuratiehouder op 3 October 1949:

Antonie Jan van der HOEVEN, Nederlander, geboren 26-11-1916 te Amsterdam, wonende te Haarlem, Vijverlaan 10. Volmacht op 14 Juni 1950 ingetrokken.

Tot procuratiehouder ingaande 1 Augustus 1950:

Cornelis VISSER, Nederlander, geboren 2-6-1913 te Haarlem, wonende Spetvogellaan 26 te 's-Gravenhage.

Volmacht op 11 Januari 1951 ingetrokken.

Tot procuratiehouder op 28 November 1950:

Jan Bouwmeester, Nederlander, geboren 1 Augustus 1903 te Amsterdam, wonende te Blaricum, Noolseweg 13. Op 20 December 1950 werd zijn volmacht ingetrokken, terwijl hij met ingang van 29 December 1950 tot directeur werd benoemd.

Op 13 Februari 1951 tot chef van de administratie:

FRANK DE GROOT, Nederlander, geboren 6-5-1921 te Rijnsenburg, wonende te Amsterdam, Wilhelminastraat 172 I.

Op 13 Februari 1951 tot bedrijfsleider:

Gerrit VISCH, Nederlander, geboren 8-8-1911 te Harderwijk, wonende te Hilversum, Nieuweg 10.

De N.V. "De Weegschaal" werd op 21 Juni 1951 door de Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam in staat van faillissement verklaard, Rechter-Commissaris Mr. F. B. DOZY, curatoren Mr. Ph. J. JURGENS en Mr. H. G. STIBBE.

Naast het hoofdkantoor te Amsterdam was de fabriek gevestigd te Zaandam, Vredeweg 4.

Bij het uitbreken van de staking in de fabriek te Zaandam, werd op 20 September 1950 door de politie onderstaand rapport opgemaakt:

"Bij het diepvriesbedrijf "De Weegschaal", gevestigd in de fabriek "De Vrede" te Zaandam, brak op Maandag

18 September 1950 een (wilde) staking uit. Door de directie van dit bedrijf (waarin ongeveer 60 man fabriekspersoneel werk vond), werd op Zaterdag 16 September 1950 aan een 13-tal arbeiders ontslag aangeboden, met als ontslagreden: Reorganisatie. Tot op heden, 20 September 1950, werd voor deze ontslagen door het Arbeidsbureau te Zaandam nog geen toestemming verleend. Van de rest van het personeel, reageerden 26 arbeiders op de ontslagen door in staking te gaan. De Uniebonden wensen niet achter deze staking te staan, omdat men gestaakt heeft alvorens overleg te plegen met de bonden en de directie. Slechts de E.V.C. interesseert zich (matig) voor de staking, van de stakers zou ongeveer 60% in deze vakcentrale georganiseerd zijn. In "De Waarheid" wordt (foutief) gesuggereerd, dat de staking is ontstaan i.v.m. een 5% loonsverhoging. Bepaalde personen traden bij deze staking nog niet op de voorgrond. Aan een bespreking tussen de directie en een delegatie van de stakers nam ook deel Jan NIEUWENHUIJ E.V.C.-functionaris. Door de directie van genoemd bedrijf zou aan de stakers een schrijven worden gericht, waarin wordt gezegd, dat op Donderdag 21 September 1950 het werk moest worden hervat, daar anders ook voor de stakers ontslag volgt. Ongeregeldheden hebben zich tot heden niet voorgedaan".

Enkele dagen later volgde het bericht, dat op Zaterdag 23 September 1950 de E.V.C. zich "officieel" achter de staking had gezet. E.V.C. onderhandelaar: W. NIELSEN. Op 9 October 1950 zou de staking geacht worden te zijn geëindigd. In aansluiting op dit rapport werd officieus van politiezijde en ook uit andere, eveneens betrouwbare bron, vernomen, dat de stelling, als zou de uitgebroken staking bij de Weegschaal primair een politieke achtergrond hebben gehad, verworpen moet worden. Veeleer zou de staking gezien moeten worden als een uitvloeisel van de algemene onrust die zich van het personeel, werkzaam bij "De Weegschaal" had meester gemaakt, wegens het gevoerde personeelsbeleid, de ongezonde verhoudingen, die in het bedrijf zouden hebben bestaan en allerlei andere ongewenste toestanden, die merendeels op zedelijk en strafrechtelijk gebied zouden hebben gelegen. Als de druppel, die de emmer deed overlopen, kwam toen het ontslag van een aantal arbeiders, die enkele dagen voor de 18e September 1950 bij de leiding hadden aangedrongen op uitbetaling van de tweede 5% algemene loonsverhoging. Hoewel de directeur Henneman zou hebben doen voorkomen dat de ontslagen volkomen willekeurig plaatsvonden, werd van arbeiderszijde gemeend, dat hier sprake was van rancunemaatregelen.

Op 19 September 1950 publiceerde het streekblad "De Typhoon" (neutraal doch min of meer opportunistisch) een artikel, waarin vele grieven der stakers tegen de directie werden opgenomen. Ook na het ingaan van de staking die wat het fabriekspersoneel betrof, vrijwel algemeen was, kon nog niet van een politieke achtergrond gesproken worden, hoewel

de E.V.C. zich hiervan uiteraard trachtte meester te maken. Dit zou niet in voldoende mate gelukt zijn. Wel zou eenmaal een bespreking hebben plaatsgevonden tussen een E.V.C. vertegenwoordiger uit Wormerveer, NIELEN en de directie.

Personalia:

V.G.M. NIELEN, geboren 11-11-1904 te Wormerveer, wonende te Assendelft, Dorpsstraat 874. Bovendien werd reeds in het eerder genoemde politierapport naar voren gebracht: Jan NIEUWENHUIJSE, geboren 28-7-1912 te Amsterdam, wonende te Zaandam, Lijsterbesstraat 8. Gegevens van hem zijn bij de dienst bekend.

De stakingsleiding verzette zich echter in de plaatselijke pers tegen de mening als zou een en ander een E.V.C. rel geweest zijn en distancieerde zich ook overigens uitdrukkelijk van elke vakbond. Volgens een uitgegeven pamflet der stakers, gedateerd 21 September 1950 berustte de leiding der staking niet bij de E.V.C. doch bij een stakerskern gevormd uit de arbeiders, waarin geen enkele vakcentrale de boventoon zou voeren.

De Waarheid van 19 September 1950 verscheen echter met een bericht, dat de staking geleid werd door een comité bestaande uit een voorzitter, lid K.A.B. en verder 4 leden van wie 2 ongeorganiseerd en 2 lid van de E.V.C.. Dit bericht werd later door de stakingsleiding gedenkt en vermeld werd dat geen K.A.B. lid voorzitter kon zijn, aangesien er in het geheel geen voorzitter was. Erg verwonderlijk noemt men deze gang van zaken niet daar er onder de arbeiders weinig homogeniteit bestaan zou hebben. Naar schatting ± 40% van hen zijn niet georganiseerd, wat niet vreemd is, gezien het wervingsbeleid der fabrieksleiding. Deze heeft links en rechts meest ongeschoolde en vaak jonge krachten aangetrokken. Het resterende gedeelte zou echter grotendeels aangesloten zijn geweest bij de E.V.C..

Hoewel hier dus niet van een politieke staking gesproken zou mogen worden, noch van het later overnemen daarvan door de E.V.C., suggereert de heer Henneman, dat dit wel het geval is. Hij motiveert dit door zijn theorie over de clandestiene telefoonaansluitingen. Een en ander werpt een merkwaardig licht op de figuur Henneman en men is in Zaandam dan ook niet aan de indruk kunnen ontkomen, dat hij voor de slechte gang van zaken in het bedrijf getracht heeft zondebokken te vinden.

Op een totaal van 48 man personeel gingen 29 man in staking. Onder de 19 niet stakenden bevonden zich 8 administratieve krachten en 4 afdelingschefs. Een deskundige noemde de theorie over de clandestiene telefoonaftakkingen zwak om technische redenen. Henneman heeft o.a. naar voren gebracht, dat de 2 bedeelde aansluitingen met de stad vakkundig waren aangebracht. In de praktijk echter zou het er op neer komen, dat dergelijke verbindingen slechts door enkele P.T.T. monteurs tot stand kunnen worden gebracht. Dit zijn speciale monteurs waarvan er slechts 1 of 2 aan een plaatselijke technische dienst verbonden zijn.

Op de tweede plaats werd van andere zijde naar voren gebracht, dat hier zeker geen politieke motieven een hoofdrol hebben gespeeld. Veeleer werd gedacht aan de mogelijkheid, dat deze clandestiene

aftakkingen gediend zouden hebben voor het onderhands telefoneren met leveranciers van de N.V. en voor zuivere particuliere doeleinden. Naar voren werd gebracht de mogelijkheid van het bevoorrechten van bepaalde leveranciers, het eventueel aannemen van steekpenningen, contact onderhouden met vrouwelijke kennissen e.d.. Hierbij werd o.a. gedacht aan de Wit.

/op
Uit het verder ingestelde onderzoek is gebleken, dat inderdaad enkelen malen door de P.T.T. een controle werd ingesteld, waarbij gebleken zou zijn, dat Sländes-tiene aftakkingen tot stand waren gebracht. Dat ~~een~~ en ander niets met de staking op zichzelf uitstaande heeft bewees wel het feit, dat reeds 2 maal vóór de staking dergelijke afwijkingen waren geconstateerd. Alleen de derde maal zou het euvel ontdekt zijn in de periode van de staking. Bovendien bleek, dat de aftakkingen niet vakkundig tot stand waren gebracht, zoals vermeld werd, integendeel was dit ~~meer~~ amateuristische wijze geschied. Opgemerkt kan hier nog worden, dat de chef van de technische dienst van "De Weegschaal", WIJCKERHELD BISDOM, herhaaldelijk had aangedrongen op een eigen verbinding met de stad, hetgeen steeds afgewezen werd. Bij de reparatiewerkzaamheden der P.T.T. had hij verder veel belangstelling getoond en stond hij regelmatig bij het herstelwerk te kijken. Zijn naam wordt echter niet genoemd in verband met voor ~~aan~~ van belang zijnde politieke achtergronden.

Terugkomende op de figuur van de Wit, zou uit de gehele gang van zaken bij "De Weegschaal" gebleken zijn, dat hij in het bedrijf een vrijwel onaantastbare positie inneemt en dat de directie huiverig was maatregelen tegen hem te nemen. Als oorzaak noemde men zijn speciale relatie tot Berendse. De suggesties gaan uit in de richting van het door BERENDSE inschakelen van DE WIT in het bedrijf met het oogmerk om voor eerstgenoemde controle te kunnen houden op de gang van zaken.

Dit zou des te belangrijker geworden zijn na het wegvallen van de leveranties van "De Weegschaal" aan de geallieerde bezettingslegers in Duitsland, daar vanaf dat moment de gehele export vrijwel bestemd was voor de firma Lovell & Christaas te Londen, waarvan zoals bekend Berendse de alleenvertegenwoordiging in Nederland bezat. Onderstaan d een staaltje hoe de combinatie Berendse-de Wit te werk ging.

Een zekere Gerrit VISCH, (zie blz. 2) uit Hilversum werd in Juni 1950 opgebeld door een Mevrouw de Weduwe de VRIES wonende Noordeweg 182 te Hilversum. Zij kon, zo zij vertelde, de bemiddeling verlenen bij leveranties aan "De Weegschaal". Visch bezocht haar na dit gesprek en ontmoette ten huize van Mevrouw de VRIES, een zekere TER HAAR (zie onder), die voorgaf bij de "Weegschaal" betrokken te zijn. Hij deelde Visch mede, dat hij (Visch) kon leveren tegen scherpe prijzen, doch dat er commissiegeld af moest. Korte tijd later ontving Visch inderdaad een order van "De Weegschaal", na een offerte ingediend te hebben. Van deze levering werd door Visch aan Mevrouw de Vries provisie betaald. Door laatstgenoemde werd toen tegen Visch gezegd, dat, indien Ter Haar mocht vragen, wat aan haar betaald werd, Visch moest zeggen, dat hij 3 à 4 tientjes betaald had. Visch kreeg toen argwaan en belde Henneman op.

Bij de volgende leveringen betaalde hij niets meer aan Mevrouw de Vries.

Geruime tijd later belde zij Visch opnieuw op, waarna zij bij hem kwam in gezelschap van een rechtskundig adviseur, die Visch mededeelde, dat hij in een bepaalde week 13 ton vlees geleverd had aan de "De Weegschaal" en in de lopende week 10 ton, ~~daar~~ verlangde zij provisie. Zij vertelde, dat zij de opgave, dat Visch 23 ton vlees geleverd had aan "De Weegschaal", had ontvangen van De WIT, bedrijfsleider van deze N.V..

Na een bespreking, die toen plaats had in het kantoor van "De Weegschaal" te Zaandam op 27 September 1950 en waarbij Henneman, Visch, Ter Haar, Berendsen en Mevrouw de Vries aanwezig waren, werd door Henneman verklaard, dat Visch niet eenmaal, doch in totaal 3x provisie aan Mevrouw de Vries had betaald.

Naar verschillende (mogelijk vermeende) diefstallen en andere ongerechtigheden, die in het bedrijf zouden hebben plaatsgevonden, werd door de politie te Zaandam een uitgebreid onderzoek ingesteld. In het proces-verbaal over deze zaken kwam o.a. een resume voor van de directeur Henneman over de figuur van de Wit, waaraan het volgende ontleend werd:

"Zijn goede trouw menen wij in twijfel te moeten trekken, op grond van gepleegde onregelmatigheden in het bedrijf en zijn verhouding tot zijn vroegere werkgever Willem BERENDSE te Utrecht, die als vertegenwoordiger van Lowell & Christmas te Londen in Nederland optreedt en met welke firma "De Weegschaal" haar voornaamste exportrelatie op Engeland onderhoudt.

Het is ons bekend, dat deze vertegenwoordiger Berendse leveranciers van onze firma bezoekt en commissiegeld van de leveringen verlangt op grond van het feit, dat de leveranciers door hem (Berendse) met onze firma in contact zouden zijn gebracht.

Wij hebben de indruk, dat in deze de heer de Wit niet vrij uitgaat, daar onze wekelijkse productiegegevens op clandestiene wijze Berendse ter kennis worden gebracht en wij bovendien een dezer dagen van de heer de Wit moesten vernemen, dat hem door een der leveranciers een grote reis met zijn vrouw naar Zwitserland was aangeboden, waarvoor hij verlof vroeg. Dit verlof werd geweigerd. Het betrof de firma BEKENBREDE te Barneveld, een bekende kippenleverancier."

Verder zou de Wit bevriend zijn geweest met een sekere Goossen, chef bij "De Weegschaal".

Personalie:

Petrus GOOSSEN, geboren 12-7-1920 te Hontenisse, wonende te Amsterdam, van Speykstraat 175 III. Volgens uitlatingen van de Wit zou deze vriendschap geëindigd zijn, /Goossen omdat/ een sekere Gré RAMAKER lastig viel. De Wit zou een verhouding met deze vrouw gehad hebben. Bovendien zou De Wit een bepaalde verhouding gehad hebben met Lani TIELEMAN uit Westsaan en een vrouw wonende in de Prinsenstraat te Zaandam.

Een andere relatie van hem zou zijn de kruidenier KLEIN, wonende in de Hoogstraat te Kooga/d Zaan. De Wit, die op 1 Mei 1949 bij de Weegschaal in dienst trad bekleedde de functie van Productiechef. Als leverancier van "De Weegschaal" werd verder genoemd de Gebr. VAN HALTEREN uit Spakenburg, welke firma geldbedragen zou hebben aangenomen en het personeel, belast met de inname en het wegen van de goederen, rijkelijk van sigaretten en andere artikelen zou hebben voorzien. De firma van Halteren en een andere leverancier, de firma van der BOORN te Rotterdam zouden commissiegelden hebben moeten betalen aan Berendse. Ook zou de Wit met deze firma's samengespeeld hebben en zou het bekend zijn, dat hij wel eens met een van Halteren ging borrelen in Amsterdam. Integere figuren, onder wie van der KLOET, korte tijd algemeen bedrijfsleider bij "De Weegschaal" zouden meer malen getracht hebben, zowel de Wit als Goossen uit het bedrijf te doen ontslaan, nochtans zonder resultaat. In aansluiting hierop werd van een zijde de mening geuit, dat De Wit en Goossen op hun beurt weer een zekere invloed op Henneman hadden, daar zij deze eens op het Thorbeckplein in Amsterdam in gezelschap van vrouwen zouden hebben aangetroffen. Verder zou van Henneman bekend zijn, dat hij in de bezettingstijd gecollaboreerd zou hebben. De figuur van Van der Kloet verdient nog afzonderlijke vermelding. Algemeen wordt hij een van de weinige betrouwbare leidinggevende figuren van het bedrijf geacht. Nochtans werd hij ontslagen, daar men hem na een bepaalde periode de slechte gang van zaken in het bedrijf zou hebben verweten. Dit ontslag werd echter in eerste instantie niet door het Arbeidsbureau ingewilligd, daar men het ongemotiveerd vond. Henneman zou echter alles in het werk gesteld hebben, dit ontslag er door te krijgen en kwam op zekere dag met de triomfantelijke mededeling, dat accountants van de Herstelbank te 's-Gravenhage een onderzoek in het bedrijf ingesteld hadden en dat daarbij sonneklaar was gebleken, dat de tekorten onder van der Kloet ontstaan waren. Dit onderzoek zou b.v. aan het licht gebracht hebben, dat een bedrag van ± f.50.000.- aan vrees niet in de administratie verantwoord zou zijn geworden. Het vermoeden over het ontstaan van dit tekort ging toen uit naar diefstallen van personeel of anderen. Voor het ingrijpen van de Herstelbank in de gang van zaken bij "De Weegschaal" werd gemeend de volgende verklaring te moeten geven.

Henneman zou een persoonlijke relatie zijn van de Minister van Landbouw Ir. MANSHOLT, die zich persoonlijk voor het bedrijf geïnteresseerd zou hebben. Hoewel dit niet met zoveel woorden werd geuit, heeft men hierbij gedacht, gezien de slechte bedrijfsresultaten, waarbij gesproken werd van een verlies van f.400.000.- tegenover een kapitaal van f.1.000.000.- op welk bedrag het later van f.2.000.000.- was teruggebracht, aan persoonlijke voorspraak van de Minister bij de Herstelbank ten gunste van "De Weegschaal".

In ieder geval vond er dus een onderzoek plaats door accountants van de Herstelbank, dat merkwaardigerwijze, zoals achteraf gebleken was, slechts de periode omvatte vanaf het tijdstip, dat van der Kloet in dienst trad en enkele maanden daarna. Uiteraard was ook deze periode ongunstig, naar aanleiding waarvan Henneman meende felten ten nadele van Van der Kloet te kunnenantonen. Nochtans was men van officiële zijde min of meer bekend zijnde met de achtergronden van het bedrijf, niet overtuigd en zou later gebleken en ook toegegeven zijn van de zijde der Herstelbank, dat de periode voor Van der Kloet 's toetreding tot het bedrijf niet onderzocht was. Een en ander zou duidelijk gewezen hebben op een tegen Van der Kloet persoonlijk geensceneerde actie. Zelfs werd de suggestie geuit, dat men een behoorlijke figuur als Van der Kloet van wie men moest hebben geweten wie hij was -hij was jarenlang bij de K.L.M. in een leidinggevende functie werkzaam geweest, bestaande uit de inkoop en distributie van levensmiddelen bestemd om door de lijnvliegtuigen medegenomen te worden hetgeen dan ook oorzaak was, dat hij met "De Weegschaal" in contact gekomen was- speciaal aangetrokken zou kunnen hebben om als stootblok voor de debacle te fungeren. Vóór zijn indiensttreding bij "De Weegschaal" zou men hem schitterende voorwaarden gesteld hebben. Van der Kloet zou echter 2x geweigerd hebben, doch toen men bleef aandringen, ondernam hij de stap, die enkele maanden later met aanzegging van ontslag eindigde.

Hoewel Van der Kloet in deze aangelegenheid t.o.v. "De Weegschaal" in het gelijk gesteld werd, begreep hij, dat verdere samenwerking met "De Weegschaal" niet meer mogelijk was en werd na onderlinge besprekingen tussen Henneman en Van der Kloet besloten tot ontslagaanvraag van laatstgenoemde met uitbetaling van nog 4 & 5 maanden salaris. Dit zou een zwak punt voor Henneman betekend hebben, daar hij altijd had doen voorkomen het gelijk aan zijn zijde te hebben gehad. Een en ander heeft weinig met politiek te maken, doch zou wel een indruk geven van de figuur Henneman, en de betrekkelijke waarde, die daardoor toegekend zou mogen worden aan de gegevens in het C.O. vermeld en door het Ministerie van Landbouw naar voren gebracht. De relatie Henneman en de Minister van Landbouw zou ontstaan zijn via KECEN, een bekend houthandelaar uit Oud-Karspel en een persoonlijke zeilvriend van de Minister Henneman zou bij de Minister ruim entree hebben en regelmatig door hem te woord worden gestaan. Henneman zou b.v. op tijdstippen tot zeer laat in de avond gelegen nog bij de Minister op bezoek hebben kunnen komen. Mogelijk dat hij nu in ongenade is gevallen. In ieder geval werd gemeend, dat het faillissement van "De Weegschaal" door de Herstelbank zou zijn aangevraagd, Henneman zou uit het bedrijf zijn getreden en het bedrijf zou thans beheerd worden door BOUWMEESTER (zie blz.2). De rechtskundig adviseur van Henneman en "De Weegschaal" Mr. Minderop zou familie zijn van Professor ROMME, voorzitter van de tweede kamerfractie der K.V.P..

Het recherchebureau BENEDICT uit Amsterdam zou praktisch niet in deze zaken gemengd zijn geweest. Slechts heeft men dit bureau bedrijfscontroles in laten stellen met betrekking tot de gepleegde interne diefstallen. Dit zou echter slechts korte tijd geduurd hebben. Benedict kwam zelf zou nauwelijks ter plaatse geweest zijn, wel kwam er voor bovengenoemd doel een van zijn rechercheurs.

Personalia: HENNEMAN

Petrus Ferdinandus HENNEMAN, Nederlander, geboren 1-5-1905 te Watergraafsmeer, godsdienst Ned.Herv., van beroep directeur N.V. Delco, wonende te Amsterdam, Milletstraat 11 I. Hij is gehuwd met: Emilie WEERTS, geboren 26-1-1913 te Amersfoort.

Van enig oorzakelijk politiek verband tussen De Wit en Berendse enerzijds en de figuren van Heijningen en Jonker anderzijds zou verder niets zijn gebleken. Integendeel zou gebleken zijn, dat Jonker in de stakings-affaire, waaraan De Wit niet deelnam en ook in andere kwesties min of meer stelling tegen De Wit zou hebben genomen. Van Heijningen werd in dit verband helemaal niet genoemd. Menend, dat hierdoor de basis voor het in te stellen onderzoek grotendeels kwam te vervallen, werd nog slechts een beknopt onderzoek naar de figuren Berendse, De Wit, Van Heijningen en Jonker ingesteld, waarvan het resultaat onderstaand volgt. Zo gemeend mocht worden, dat deze gegevens onvoldoende zijn, kan alsnog een aanvullend onderzoek plaatsvinden.

Personalia: BERENDSE

Willem BERENDSE, Nederlander, geboren 21-3-1921 te Bunschoten, godsdienst Gereformeerd, drijvende een agenturen- en commissiehandel, wonende te Amerongen, Betonweg C 243. Hij trad op 19 Augustus 1950 te Claygate (Eng) in het huwelijk met:

Patricia Eleonor FLEMING, geboren 13-4-1928 te Londen.

Woonplaatsen en adressen:

Voer 8- 8-1947 te Bunschoten, Spuistraat 7
Van 8- 8-1947 tot 21-11-1947 te Amersfoort, Stephenson-
straat 62.
Van 21-11-1947 tot 25- 5-1951 te Amersfoort, Pasteurstr:19
Van 25- 5-1951 tot heden te Amerongen, Betonweg C 243.

Als boekhouder is bij hem in dienst:

Barend Alfons FER HAAR, Nederlander, geboren 9-3-1914 te Antwerpen, godsdienst Gereformeerd, wonende te Amerongen, Koenenstraat 91. Op 30 December 1939 trad hij te Dourne in het huwelijk met: Yvonne Desideria Maloia LASOEN, geboren 10-9-1914 te Borgerhout (B).

De personalia van de in het vorig rapport genoemde secretaresse van Berendse zijn:

Wilhelmina Maria EGGELAAR, Nederlandse, geboren 9-10-1920 te Utrecht, Ned.Herv., ongehuwd, wonende te Utrecht, Egelantierstraat 11.

Naast de gegevens, die reeds bekend zijn, kan nog worden vermeld, dat Berendse in Juli 1937 de school verliet, vervolgens tot October 1939 werkzaam was bij fa. C.J. de KONING en daarna werkzaam was bij de firma Jan MOYSE te

Spakenburg, een visrokerij, waar hij omstreeks 1940 f.25.- per week verdiende. Reeds op zijn 8ste jaar zou hij met bokking gevent hebben. Berendse houdt kantoor te Utrecht op het adres Drift 9 en te Amerongen op het adres Betonweg C 68. Uit officiële gegevens is gebleken, dat Berendse gedurende de jaren 1946, 1947 en 1948 regelmatig zakenreizen maakte naar België, Engeland en in mindere mate naar Frankrijk en de geallieerde (Britse, Amerikaanse en Franse) zone's van Duitsland. Op 1 Maart 1948 maakte hij een reis naar Leipzig (Russische zone) wegens deelneming aan de Messe aldaar. Deze reis duurde tot 7 Maart 1948. Op 23 Februari 1948 plaatste hij onderstaande advertentie in het dagblad "Trouw".

"Wij gaan op 1 Maart naar de Russische zone en kunnen Uw belangen behartigen in Berlijn en Leipzig. Indien U zich omgaand met ons in verbinding stelt kunt U ons ook bereiken op de Leipziger Messe op 3 en 4 Maart a.s., Nederlandse Kamer van Koophandel voor Duitsland, Hansahaus stand. Nederlandse inzendingen Berendse & van der Pol, Import-Transito-Export, kantoor Korte gracht 9A te Amersfoort".

Aan de hand van diverse toekenningen van reisdeviezen bleek, dat gedurende het jaar 1949 meer landen in het programma betrokken waren o.a. Polen, Denemarken, Duitsland en Frankrijk.

Van Berendse zou men moeilijk aan kunnen nemen, dat hij oprechte sympathieën zou koesteren voor uiterst linkse stromingen. Voor alles wordt hij het type van de opportunist genoemd, die volstrekt zakelijk ingesteld is en van wie niet te verwachten zou zijn, dat hij, zakelijk bezien, zijn transacties aan politieke belangen zou toetsen. Dit zou ook de verklaring zijn voor zijn contacten met SANDIG en SOKOL, contacten, die gedurende de periode van omstreeks einde 1948 tot omstreeks medio 1950 hebben bestaan, met Sandig mogelijk nog langer. Tegenover Sokol, die zich nogal met geheimzinnigheid zou hebben ongeven, zou Berendse aanvankelijk wat huiverig gestaan hebben. Beiden zouden in genoemde periode tamelijk regelmatig contact gehad hebben, doch men meende, dat dit contact niet meer zou bestaan. Het zou op zakelijk gebied gelegen hebben. O.a. zouden zij eens een avond doorgebracht hebben in Hotel des Pays Bas op het Janskerkhof te Utrecht. Het contact met Sandig zou eveneens verbroken zijn. Bekend zou zijn, dat Sandig gepikeerd zou zijn geweest over het zonder zijn bemiddeling afsluiten van een door Berendse in Polen verrichte aankoop van een partij kippen, die hij onder valse nationaliteit aan Engeland zou hebben verkocht. Naar vernomen werd, zou men bij de Poolse instanties zelfs de indruk gehad hebben, dat men met een Amerikaan te doen had. Voor zover bekend heeft hij in Polen (Warschau) slechts een transactie afgesloten. Als mogelijke reden voor het opgeven van een valse nationaliteit werd gedacht aan de destijds hier te lande heersende pseudo-vogelpest. Berendse wordt een chronische alcoholist genoemd.

Personalia de Wit:

Willem de Wit, Nederlander, geboren 20-7-1910 te Rotterdam, godsdienst Ned.Herv., van beroep procuratiechef, wonende te Amersfoort, Marconistraat 10.

Huwelijk:

Op 22 April 1936 trad hij voor de eerste maal te Rotterdam in het huwelijk met: Cornelia KOSTER, geboren 9-4-1908 te Vlissingen. Dit huwelijk werd op 25 October 1950 te Rotterdam door echtscheiding ontbonden. Op 9 Februari 1951 trad hij te Amersfoort voor de tweede maal in het huwelijk met: Patronella Cornelia DIRKX, geboren 13-10-1923 te Amersfoort.

Woonplaatsen en adressen:

Voor 11-6-1923 te Apeldoorn.

Van 11-6-1923 tot 22-4-1936 te Rotterdam.

Van 22-4-1936 tot 22-11-1941 te Rotterdam, Tidemanstr:23a

Van 22-11-1941 tot 23-3-1942 te Rotterdam, Claas de
Vriesselaan 112 a.

Van 23-3-1942 tot 24-10-1942 te Vlissingen, Dortmanstr:8

Van 24-10-1942 tot 29-12-1945 te De Bilt, Rembrandtlaan 90.

Van 29-12-1945 tot 16-6-1950 te Amersfoort, Stephenson-
straat 62.

Van 16-6-1950 tot heden te Amersfoort, Marconistraat 10.

Van politiezijde werd vernomen, dat de tweede vrouw van De Wit in de bezettingsperiode bekend stond als een roffeneid. Bovendien onderhield zij na de bevrijding omgang met Berendse, met wie zij eenmaal naar Engeland geweest zou zijn.

Haar vader: Johannes Wilhelmus DIRKX, geboren te Amersfoort 22-4-1900, van beroep lasser, zou lid zijn of zijn geweest van de E.V.C., bedrijfsgroep Amaf, stamboeknummer 1446. Hij zou als communist bekend staan of gestaan hebben. Gegevens over hem zijn bij de dienst aanwezig.

Ook De Wit werd in 1946 communistisch genoemd en zou in de bezetting contacten hebben gehad met communisten. Een en ander moet aanwezig zijn in zijn PD..

Over De Wit kan nog gezegd worden, dat hij door de arbeidsinspectie te Haarlem onderhouden is over zijn zedelijk gedrag bij "De Weegschaal". Henneman zou bovendien in het bezit zijn van een anoniem schrijven, gedateerd 22 September 1950, waarin het zedelijk gedrag van De Wit gelaakt wordt, n.a.v. zijn verhouding tot een zekere Mevrouw Gré MULDER-RANAKER, wonende te Zaandam, Ameland, destijds werkzaam bij "De Weegschaal". Nadat De Wit door de arbeidsinspectie over deze relatie zou zijn onderhouden, is Mevrouw Ranaker niet meer op de fabriek verschenen.

De Wit, die in wezen geen slecht type zou zijn, zou volkomen onder invloed van Berendse staan en op zakelijk terrein beschouwd worden als zijn pion en satelliet. Behoudens de politieke achtergronden van de familie van zijn vrouw, zou ook bij De Wit niet van een bepaalde binding met links-extreme groeperingen gebleken zijn. De gegevens over 1946 en daarvoor zijn dermate vaag, dat daarover geen bevestiging verkregen kon worden. Zo er toch iets dergelijks in deze richting geweest had, meende men dit, zowel wat De Wit als Berendse betreft, te moeten terugvoeren op zakelijke drijfveren. Daarbij in

aanmerking genomen beider persoonlijkheid, zou het geen verwondering behoeven te wekken, dat zij, waar dit zo uitkomt verzeild kunnen raken in affaires, die hun ondanks, een politiek tintje hebben.

Personalia van Heijningen:

Dirk van HEIJNINGEN, Nederlander, geboren 18-5-1922 te Zaandam, geen godsdienst, van beroep radio-monteur, wonende te Koog a/d Zaan, Irisstraat 87. Hij trad op 26 Juli 1944 te Zaandam in het huwelijk met: Catharina VAN RAAM, geboren 1-12-1918 te Zaandam. Van Heijningen, die een behoorlijk vakman wordt genoemd, genoot slechts lager onderwijs. Van Mei 1940 tot Augustus 1944 werkte hij bij de Zaanlandse radio, eigenaar Lampe, gevestigd te Zaandam, Gedempte gracht 56. Bij deze firma, die pas gefailleerd is, was hij als reparateur werkzaam. Van 1944 tot 1947 werkte hij bij de firma FRIS, Gedempte gracht 21 te Zaandam, als radiomonteur. Van 1947 tot 11 Maart 1950 vervolgens weer bij de Zaanlandse radio, waar hij ontslagen werd wegens gebrek aan werk. Dan volgt van 15 Juni 1950 tot 26 Februari 1951 zijn betrekking bij "De Weegschaal", waar hij/vanaf 15 Maart 1951 werkzaam is bij de firma TOT en BRERS, een electro-technisch installatiebedrijf, gevestigd te Zaandam op de Houthavenkade. Van Van Heijningen is bekend, dat hij zou spelen of gespeeld zou hebben in Brussel's dansorkest uit de Zaanstreek. De politieke instelling van Van Heijningen kon niet duidelijk omlijnd worden. Enerzijds - ook volgens oudere gegevens van de politie - wordt hij communistisch georiënteerd genoemd, anderzijds kwam in het recent ingestelde onderzoek niet naar voren, dat hij op enigerlei wijze actief geïnteresseerd is in politieke bewegingen. Bij de vermelding, dat hij communistisch georiënteerd zou zijn, ontbreekt de reden van wetenschap, hoewel van een informant vernomen werd, dat hij zich wel eens uitgelaten zou hebben in de geest van: "Het er over een paar jaar wel eens anders zou uitzien". Volgens de corpschef te Zaandam zou zijn gedraggeen aanleiding geven hem te rangschikken onder de figuren, die zich actief met politiek zouden ophouden. De gegevens van de informatiekaart van Van Heijningen, gedateerd 23 December 1949, waarop hij als communist vermeld staat, zouden ontleend zijn aan gegevens verstrekt door iemand van de plaatselijke politie, die niet gehoord kon worden wegens ernstige ziekte. Betrekkene zou niet in een vakcentrale georganiseerd zijn. Uit het door rapporteur nader ingestelde onderzoek en het tegelijkertijd van de zijde der I.D. ingestelde onderzoek bleek, dat van Heijningen uiterlijk althans niet de minste politieke belangstelling toont. Zijn vrije tijd brengt hij knutselend thuis door. Vergaderingen vrienden e.d. bezoekt hij niet. Van acties houdt hij zich afzijdig. Als motief voor de diefstal van de kabel, in ver eniging met Jonker, zou hij hebben opgegeven, het luxe-complex van zijn vrouw. Van Heijningen zou inderdaad berichten over de gang van zaken bij "De Weegschaal" aan de stakers hebben doorgegeven, hetgeen hij zelf aan derden verteld zou hebben. Zelf behoorde hij niet tot de stakers. Niet werd genoemd, dat te dien opzichte een speciaal politiek motief in het spel zou zijn geweest.

/z.o.z.

Personalia Jonker:

Teunis JONKER, Nederlander, geboren 1-6-1911 te Zaandam, geen godsdienst, van beroep fabrieksarbeider, wonende te Zaandam, Sparrestraat 34. Op 9 September 1936 trad hij te Zaandam in het huwelijk met: Margaretha HOLWEDEL, geboren 30-9-1915 te Zuid-Scharwoude. Jonker genoot 6 jaar lager onderwijs. Vanaf 1930 had hij onderstaande werkgevers:
1930-1938: N.V. Cacaofabriek "de Zaan" te Zaandijk als fabrieksarbeider. Ontslagen wegens diefstal.
Van 1940 tot 1945 zou hij geen vaste werkgevers hebben gehad.
Van 5-5-1945 tot 8-8-1946 bij de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten en Gezagstroepen. Vervolgens enige weken bij een boer J. HOEVE, wonende aan de Ringweg te Zaandam als aardappelrooier.
September 1946 tot 16 October 1948 als bliklager bij de blikfabriek van SNAAS en van KALSBECK, Oostzijde 192 te Zaandam.
Ontslag genomen wegens positieverbetering.
18-10-1948 tot 7-6-1949 bij de N.V. RHEEM-EVENBLIJ, Hemkade te Zaandam. Ontslagen wegens reorganisatie.
11-6-1949 tot 20-6-1949 bij de N.V. VAN GELDER Zn te Velsen.
20-6-1949 tot 21-9-1950 en van 11-10-1950 tot 26-2-1951 bij "De Weegschaal". Ontslagen wegens diefstal.
12-3-1951 tot 17-3-1951 bij de Nederlandse Annemings Mij. te Rodenrijs. Ontslagen wegens beëindiging werk.
19-3-1951 tot 18-8-1951 bij de Schager Houthandel N.V. te Zaandam, Westzijderveld. Ontslagen wegens werkvermindering.
Vanaf 23-8-1951 tot heden bij de Havenstichting te Zaandam.

Jonker zou lid zijn van de E.V.C.. Dit volgens eigen uitlatingen en volgens opgave aan een der officiële instanties. Gezien zijn uitlatingen tegenover medearbeiders zou hij beslist als communistisch georiënteerd beschouwd moeten worden.

Verder zou hij politiek weinig op de voorgrond treden en nauw dan ook niet overmatig actief zijn. Hij zou niet de indruk maken politiek geschoold te zijn. Behoudens zijn lidmaatschap E.V.C. en zijn communistische sympathieën zou hij weinig gevaarlijk lijken. Hij zou dus wel uitkomen voor zijn politieke sympathieën en deze niet trachten te verdoezelen. Men meende nog een andere aanwijzing te hebben, dat hij mogelijk communist zou zijn, n.l. uit het feit, dat een zekere Jan JONG, een opkoper uit Zaandam en zelf communist zijnde, Jonker bij de politie getipt zou hebben als dader van de diefstal van de kabel. Jong zou iets dergelijks al eerder gedaan hebben, met de bedoeling op deze wijze communisten uit de partij te weren, daar zulk soort lieden daarin volgens hem niet thuis hoorden. Hoewel deze veronderstelling dus aangenomen wordt, is zij niet zeker, daar men uiteraard niet de juiste motieven van Jong gekend heeft om tot deze stap over te gaan. Jonker maakte deel uit van de stakers bij de Weegschaal. Nog een andere overweging voor zijn communistische sympathieën zou zijn, zijn vriendschappelijke verhouding tot figuren, die als volbloed communisten bekend zouden staan, zoals HOLWEDEL (zijn swager)

HARTOG en BONTE.

Personalia Holwedel:

Albertus HOLWEDEL, geboren 1-11-1916 te Zaandam, wonende aldaar Prinsenstraat 44.

Karel Bonte.

Otto HARTOG, geboren 22-10-1910 te Zaandam, wonende aldaar Esdoornlaan 12.

Bij de huiszoeking naar de kabel werd gezien, dat hij een Stalinkalender in huis had. Als motief voor de diefstal gaf hij op, dat hij een zieke jongen had die veel geld kostte. Een en ander zou op waarheid berusten. Nog bekend werd, dat Jonker van 1938-1940 werk vond in de werkverruiming, dat hij van 1940 tot 1941 bij de Artillerieinrichtingen aan de Hembrug werkzaam was en dat hij na 1941 ondergedoken was tot de bevrijding.

Samenvattend kan dus gezegd worden, dat hij politiek gezien weinig op de voorgrond treedt, openlijk geen opvallende propaganda voert en ook anderszins niet de indruk zou wekken een actieve propagandist voor de communistische beginselen te zijn. Van bepaald agitatorische optreden, hetzij in bedèrd stakingsverband, hetzij anderszins, zou niet zijn gebleken.

Hij, zowel als zijn vrouw worden als volslagen atheïsten beschouwd.

's-Gravenhage, 14 September 1951.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ONAFGEDAAN~~

CO 114046 } of 209 8
115320

OD 209-8

Afd./Sect.: B IV Dat.: 20/7 Par.: f.

B 114046 21/751

f.

Interne aanwijzingen ACD.

[Handwritten signature]

ACD. Dat.: Par.:

[Handwritten signature]

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

B IV Brief Rp. Alkmaar uit. 20.7.51

ACD to 21.7.51

~~B IV~~ 0/0.57.
0/0.51

K.E.W. ~~24/08/51~~ K.

ACD 5/11 24/51

102/610

A.P. Heiloo

Betr.: Arbeidsconflict te Enkhuizen. *eo*

Uw schrijven dd 21 Juli 1951 No. 114046.

VERTROUWELIJK

6.426
- 6 AUG 1951
ACD/ 115320

Op Vrijdag 13 Juli 1951 heeft het personeel, georganiseerd in de Uniebonden, aan de te Enkhuizen gevestigde bakkers een ultimatum gesteld en geëist dat de werkgevers uiterlijk Woensdag 18 Juli 1951 te 20.00 uur zouden berichten dat zij ook dit jaar weer 2% vacantietoeslag zouden uitbetalen.

De patroons hadden namelijk besloten slechts 1 % vacantietoeslag uit te keren. Het bestuur van de Enkhuizen brood-, koek- en beschuitfabriek werd door de arbeiders als de aanstichter van deze voorgestelde verlaging beschouwd.

Wanneer de werkgevers niet de volle 2% zouden uitkeren, dan zou de staking op Donderdag 19 Juli 1951 uitbreken. De hoofdbesturen van de Uniebonden stonden achter deze actie.

Het personeel wilde de broodvoorziening in de stad niet in gevaar brengen en zou de staking daarom voorlopig beperken tot de Enkhuizer fabriek. Het publiek sympathiseerde met het personeel, omdat de broodfabriek als een slechte werkgever bekend staat.

Op Woensdag 18 Juli 1951 hebben de patroons besloten de gevraagde 2 % ook dit jaar weder uit te keren en is de staking niet door gegaan. Bij deze dreigende staking was geen politieke achtergrond aanwezig, terwijl ook niet te verwachten was dat het politieke element zijn intrede zou doen.

Door de arbeiders was uitdrukkelijk vastgesteld dat de E.V.C.-methode's niet mochten worden gebruikt.

Voorzover bekend is geen der werknemers bij de E.V.C. georganiseerd.
"Einde".

4-8-51

Wul

8

VERTROUWELIJK 6.416 6.436
 28 JULI 1951 6.35
 ACD/ 114498 01.5-6.4

Onderwerp: Staking cacaofabriek "De Zaan".

In antwoord op Uw schrijven d.d. 17 Juli 1951, onder nr. 113589, betreffende een staking in de cacaofabriek "De Zaan" te Zaandijk, bericht ik U het navolgende: - - - - -
 Na een voorzichtig ingesteld onderzoek is mij gebleken dat in de laatste week van de maand Mei 1951, de juiste datum is niet nader aan te duiden, een staking, welke enige uren heeft geduurd, onder de z.g. cacao persers is uitgebroken. Deze staking hield verband met het door de Directie in te voeren z.g. Bedeaux systeem. Hiervoor voelden de arbeiders niets. Het geval deed zich echter voor dat een verpleegde uit de St. Willibrordusstichting te Heilo, die als arbeider op genoemde fabriek is tewerk gesteld, zonder tevoren hierover met zijn mede arbeiders overleg te plegen, op z'n eentje er toe overging zelfs nog meer persen te maken dan volgens genoemd systeem toelaatbaar was. Het normale aantal z.g. persen dat per arbeider per werkdag wordt afgeleverd bedraagt 16. Volgens het Bedeauxsysteem zou dit moeten worden opgevoerd tot 22 persen per werkdag. De St. Willibrordusman echter maakte 24 persen per werkdag. Dit verwekte een hevige beroering onder de persers en men ging over tot een protest staking. Onder het personeel van deze fabriek schuilen verscheidene communisten. Zij bewerkten dat onmiddellijk de E.V.C. van het uitbreken van deze staking in kennis werd gesteld. Een deputatie van deze E.V.C. vervoegde zich ten kantore van de Directie. De Directie van de cacao fabriek "De Zaan" weigerde echter deze E.V.C. ers te ontvangen. Wel is later een afvaardiging van het N.V.V. door de Directie te woord gestaan. De Directie zegde toe deze zaak nader te bestuderen en trok het ontslag, dat reeds aan enige stakers was aangezegd, in. De stakers zijn zoals reeds vermeld reeds na enkele uren weder normaal aan het werk gegaan. De E.V.C. heeft uiteindelijk geen voet aan de grond gekregen. Agitatie van bepaalde figuren deed zich in feite niet voor. Het Bedeauxsysteem is tot heden nog niet ingevoerd. - - - - -

De wnd. Korpschef van politie te Zaandijk.

AAN DE HEER:
HOOFD VAN DE BUREAU
te s'GRAVENHAGE.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 21 Juli 1951.

No. :B 114046.

Betr.: Arbeidsconflict Enkhuizen.

B V WK 5.

UITGEBOEKT

VERTROUWELIJK

Ontv. bew:.....

Rappel : 21- w. '51

Antwoord : 115320

Na Uw bericht van 12 Juli 1951, no. 102/600, waarop U inmiddels mijn antwoord van 19 Juli 1951, no. 113659, zal hebben bereikt, is ook Uw brief van 17 deser, no. 102/610 in dank ontvangen. Ik betuig U mijn erkentelijkheid voor het verhoogde tempo der berichtgeving, dat uit deze beide berichten blijkt en vertrouw gaarne, dat ook in ruimere zin een doelmatiger samenwerking kan worden bereikt.

Aangaande de inhoud van het bericht no. 102/610 verzoek ik nog Uw aandacht voor het volgende:

Daar bij de verwachte staking vermoedelijk geen politieke achtergrond bestaat, is het wel van belang te kunnen vaststellen, of te eniger tijd het politieke element alsnog zijn intrede zal doen, en zo ja, hoe dit wordt bereikt. Met het oog hierop ware allereerst vast te stellen, dat bij het ontstaan van de grieven geen politieke drijfveren in het geding zijn geweest. Dit kan o.m. blijken uit de politieke gezindheid van de aanvankelijk op de voorgrond getreden arbeiders. Is hieromtrent zekerheid verkregen, dan zal bij een eventueel latere vermenging van de zakelijke grieven met "politieke" wensen, gemakkelijker zijn waar te nemen, wanneer en hoe deze in het geding zijn gebracht.

Van Uw nadere berichten omtrent het verloop van het conflict zal ik met belangstelling kennis nemen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

L. L. van Laere

Aan de heer Districtscommandant
der Rijkspolitie in het
District Alkmaar,
Kennemerstraat 253,
te
H E I L O O.

102/610

Onderwerp: op handen zijnde staking onder
personeel Enkhuizer brood-koek
en beschuitfabriek.

6.416
18 JULI 1951
ACD/11404/6

Datum van ontvangst bericht : 16 Juli 1951
Betrouwbaarheid berichtgever : zeer betrouwbaar
Waardering bericht :
Tevens bericht gezonden aan : Proc.-Generaal, fgd. Directeur van Politie
te Amsterdam.
Medewerkende instanties :
Ondernomen acties : Gene.

R.P. Heiloo

Ik heb de eer U te berichten dat mij van betrouw-
bare zijde is gemeld dat vermoedelijk op 18 Juli a.s.
een staking zal uitbreken onder het personeel van de
Enkhuizer brood-, koek- en beschuitfabriek.

De staking zal 40 à 50 man omvatten.

Reden der staking: uitkering 2 % vacantietoeslag.
Vermoedelijk geen politieke achter-
grond.

Verstoring der openbare orde wordt niet ver-
wacht.

17-7-1951

Wij.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

UITGEBOKT

's-Gravenhage, 17 Juli 1951.

No. : BX 113589.

Betr.: Staking cacaofabriek
"De Zaan".

B V WK 3.

VERTROUWELIJK

Rappel : 17-10-51

Antwoord :

Blijkens een bericht in "De Voorlichter" (orgaan van de Chevofa-E.V.C.) van 9 Juni 1951, zou er op een niet nader aangegeven datum een staking hebben plaats gevonden op de cacaofabriek "De Zaan" te Zaandijk. Een en ander stond in verband met het invoeren van het zgn. Bedeaux-systeem.

Ik moge U verzoeken mij alsnog te doen inlichten over de aard en het verloop van de actie, alsmede de volledige personalia te verstrekken van de eventuele agitators. Voorts zou ik graag in kennis worden gesteld met mogelijke spanningen in dit bedrijf, waaruit de E.V.C. munt zou kunnen slaan tot het ontketenen van stakingsacties op grote schaal.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Namens dese,

Aan de heer Korpschef
van Gemeentepolitie
te
Z A A N D I J K.

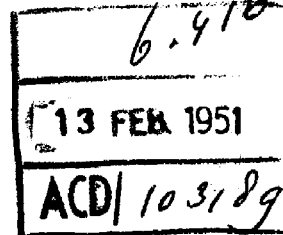
L. L. van Laere

No.G.601.

Baarn

Onderwerp: Staking.

DIENSTGEHEIM.

Schubblad is vernieuwd

Ik heb de eer U te berichten, dat van 30 Januari 1951 tot 2 Februari 1951, een werkstaking heeft plaats gevonden, waarbij 15 sigarenmakers werkzaam bij de sigarenfabriek, "Argo", van de firma N.A.J. van der Meiden, gevestigd in perceel Heemstralaan 2 A., waren betrokken.

De betreffende arbeiders hadden geen overleg gepleegd met hun respectievelijke vakorganisatie"s, noch met de bedrijfskern, zodat het hier een wilde staking betrof.

De oorzaak van het conflict was gelegen in het feit, dat genoemde arbeiders het niet eens waren met de uitbetaling van stukloon voor het verwerken van een dekblad, dat volgens hun oordeel van inferieure kwaliteit was.

De directie van genoemde fabriek was bereid te onderhandelen met de arbeiders, maar stelde de eis, dat eerst het werk moest worden hervat.

Na overleg met hun vakorganisatie"s hebben de werknemers hun arbeid op 2 Februari 1951 hervat op de oude voorwaarden.

Geen der betreffende stakers was georganiseerd bij de E.V.C. of O.V.B.

Tijdens de staking hebben zich geen wanordelijkheden voorgedaan.

Het gehele personeel van bedoelde sigarenfabriek omvat ongeveer 30 mannelijke en vrouwelijke werknemers.

Later is nog gebleken dat een bestuurder van het N.V.V. heeft bemiddeld.

Baarn, 10 Februari 1951.

M

Aan de Heer
Hoofd van de Dienst
te "s-GRAVENHAGE.

UITTREKSEL

Uit : OD 345

Naam: MAANDRAPPORTEN NOORD-HOLLAND

Voor : OD 209⁸

Naam: STAKINGEN (WILDE)

Ag.nr: 102993

Afz. : I.D.Amsterdam

datum: Februari '51

Aard van het stuk: Rapport over de maand Januari 1951

8
OD 209
Ook deze maand brachten communistische woordvoerders de al eerder in eigen kringen geconstateerde inactiviteit der partijleden op het tapijt. De tot dusver allerwegen gehandhaafde arbeidsvrede werd slechts door enige zeer onbelangrijke incidenten in een paar bedrijfjes onderbroken. Dit nam niet weg dat DE WAARHEID en enige in de betrokken sector uitkomende EVC-organen hieraan een grotske aandacht schenken. Bij de NV PALMOLIVE-COLGATE werd op 8 Januari 1951 een twaalf tal meisjes ontslagen wegens haastmatig optreden jegens een cheffin; solidariteit bracht 26 van de 50 werknemers er toe weg te lopen. Het mannelijk gedeelte van het personeel bleek verstandiger. Ondanks bemoeienis van CHEVOFA werd hier niets bereikt. DE WAARHEID meldde naderhand als overwinning, dat de meisjes (lekker) niet meer in het bedrijf terug wilden komen.

Uitgetr. door: P.v.B.

Op aanwijzing van: B III g

Datum: 27 April 1951

UITTREKSEL

Uit : OD 345

Naam:MAANDRAPPORTEN NOORD-HOLLAND

Voor : OD 209⁸

Naam:STAKINGEN(WILDE)

Ag. nr: 96617

Afz. :I. D. Zaandam

Datum:2 November '51

Aard van het stuk:Rapport over de maand October 1950 Gem. ZAANDAM.

Onder verwijzing naar het maandoverzicht van September 1950 kan worden gemeld, dat de staking bij de firma Onrust & Hoorn te Zaandam op 4 October 1950 is geëindigd. Op die datum is nl. het werk hervat op vrijwel de oude voorwaarden, met bemerking dat een premiereregeling (waarover men reeds lang doende was) op Maandag 9 October 1950 in werking zou treden.

De staking bij het diepvriesbedrijf "De Weegschaal" (zie ook hier-voor maandoverzicht September '50) eindigde op 9 October 1950. Dit betekende ontslag voor ongeveer de helft van het aantal stakers(30).

Uitgetr. door: P.v.B.

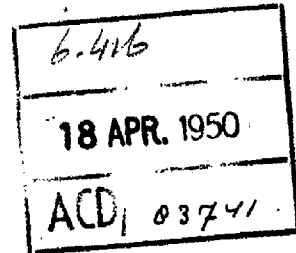
Op aanwijzing van: B III

Datum: 1 Mei 1951

I.D. 1886. A.

Onderwerp: Staking.

Dienstgeheim.

Op Vrijdag, 14 April 1950, brak er onder het personeel van TIELEMAN & DROS aan de Middelstegegracht 97 alhier, een wilde staking uit. Van de ongeveer 350 personen, welke op deze conservenfabriek werken, legden er 200 het werk neer. De oorzaak hiervan was, dat de directie van dit bedrijf z.g. tijdopnemers had aangesteld en deze zouden op 14 April een aanvang met hun werk nemen. Uit protest hiertegen legden 200 personen het werk toen neer. De actie werd door geen enkele organisatie ondersteund. De Unie-bonden hebben in dit conflict bemiddeld, hetgeen tot gevolg heeft gehad, dat de stakende arbeiders op 15 April het werk weer hebben hervat.

De directie zal het loon, ook voor de dag waarop werd gestaakt, normaal doorbetalen.

De tijdopnemers gaan echter gewoon met hun werk in de fabriek door.

Ongeregeldheden deden zich niet voor.

Leiden, 17 April 1950.

==

GEWEST 's-HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE
DISTRICT BREDA
COMMANDANT

BREDA, 13 April 1950.

Co 83252 B

6,416

leend g chum

Nr. GPI/103/'50

Onderwerp: Wilde staking te STANDDAARBUITEN.

Bijlagen: -

OP KAART
ACD/II B
DAT: 24/5/50
PAR 83

17 APR. 1950

0183720

c. 83252

Ten vervolg op mijn schrijven dd. 5 dezer, genummerd als Doven en betreffende het hierbovenvernoemde onderwerp, moge ik U Uiel Grootachtbare / U Hoog Edel Gestrenne het volgende berichten:

1) In afwijking van het in eerste instantie gerapporteerde, kan worden gemeld, dat niet alle 14 tot de vatte wlos- en laadploeg bij het s ikerentrepôt behorende arbeiders op 5 April het werk hadden geweigerd, doch slechts 9 hunner. De overige 5 man hebben alléén het werk niet uit kunnen voeren en zijn daarom weggezonden.

2) Van de 9 stakers, waren er 5 aangesloten bij de R.K. Bond van Transportarbeiders, 3 bij de R.K. Landarbeiders bond en 1 was niet georganiseerd.

Een politieke achtergrond behoeft niet te worden vermoed.

Van bepaalde "radicalen" kan niet worden gesproken, ofschoon kan worden aangenomen, dat het initiatief in eerste instantie is uitgegaan van de bij de R.K. Bond van Transportarbeiders aangesloten:

van AS. Cornelis, geb. 27-4-'08, wonende te Oudenbosch West-Vaardeke 63.

3) De oorzaak van de ontevredenheid is gelegen in de omstandigheid, dat de arbeiders van de "suikerploeg" gedurende de bietencompagne een inkomen van f 80.- a f 90.- hebben, doch na afloop daarvan, wanneer slechts nu en dan een schip aan het entrepôt komt, vaak slechts circa f 20.- per week ontvangen, daar zij in "stukloon" werken.

Gezien de omstandigheid, dat deze arbeiders te allen tijde, wanneer een schip voor de wal komt, beschikbaar moeten zijn, valt het hen uoellijk, een tweede werkgever te vinden, die hiernaede accoord gaat.

Hun eis was thans: een vast en volbedig weekloon, ongezien de te verrichten werkzaamheden.

AAN

4)

- 1) de Heer PROCUREUR-GENERAAL, fgd. Directeur van Politie te 's-HERTOGENBOSCH
- 2) * GEWESTCOMMANDANT DER RIJKSPOLITIE *
- 3) * Hoofd v/a BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST te 's-GRAVENHAGE *

- 4) Toen op 6 April 11. weder een schip voor de wal kwam, hebben zowel de 5 werkwilligen als ook de 9 stakende arbeiders zich aangemeld en hebben laatstgenoemden verzocht, het werk te mogen hervatten.
- Hierop is hen medegedeeld namens de Directie van de Centrale Suiker Maatschappij (kantoor Oud-Gastel) dat zij onder de oude voorwaarden het werk konden hervatten, al zou hun wens t. a. v. een vast weekloon nader door de Directie worden bezien.
- Allen verklaarden zich bereid, onder deze voorwaarden het werk op te nemen.
- 5) Volgens de entrepôt-opzichter, is de stemming onder de betreffende arbeiders dusdanig, dat niet verwacht wordt, dat het conflict zich zal herhalen, zelfs niet, wanneer aan de eis in het geheel niet tegemoet mocht worden gekomen.

De Districtscommandant,
De Dir. Officier der Rijkspolitie 3e kl.

T. J. Canter Visscher.

GEWEST 's-HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE
DISTRICT BRED A
COMMANDANT

B
6.416
BRED A, 5 April 1950.

Nr. **GRJ/103/50**

Onderwerp: **Wilde staking te STANDDAARBUITEN.**

Bijlagen:

indigebien

6 APR. 1950
ACD/03252

Hierbij moge ik U Edel Grootachtbare/U Hoog Edel Ge-
strenge het volgende berichten :

Op Maandag 5 April 1950 des voormiddags te 10 uur hebben alle veertien transportarbeiders, die in dienst van de Centrale Suiker Maatschappij (kantoor Oud-Gastel) los- en laad arbeid plegen te verrichten aan het suiker-entrepôt van deze Maatschappij te Standaardbuiten, geweigerd ,een op die dag voorgekomen schip te beladen, zulks aangezien zij zich niet meer konden verenigen met de loonvoorwaarden.

Deze arbeiders hebben een vaste dienstverbintenis met de C.S.M., doch werken slechts dan, wanneer er een schip aan het entrepôt komt om te worden gelost of beladen. Overigens hebben zij vrijheid elders te werken. Het merendeel dezer arbeiders is te Oudambosch woonachtig.

Aangezien het schip met spoed moest worden beladen, heeft de opzichter van het entrepôt in overleg met de directeur van het Kantoor Oud-Gastel, nadat de arbeiders op een toezegging, dat hun klacht zou worden onderzocht bleven weigeren, het werk aan te vangen, de medewerking ingeroepen van de Directeur van het kant or Zevenbergen van het Gewestelijk Arbeidsbureau. Zijdens laatstgenoemde, zijn daarop nog diezelfde middag te 14 uur een 15-tal arbeiders van elders naar Standaardbuiten gezonden, die het schip hebben beladen, waarop dit vertrok.

De stakende arbeiders hebben de werkwillessen niet gehinderd, doch hebben na hun aankomst integendeel ge-
tracht, toestemming te krijgen om hun werk alsnog zelf te doen. Dit is door de Directie van de C.S.M. in overleg met het Gewestelijk Arbeidsbureau geweigerd.

Nadien zijn tot op heden nog geen schepen aan-
gekomen, zodat omtrent het verder verloop van de staking nog

AAN

geen

de Heer **PROCUREUR-GENERAAL, fgd. Dir. van Politie te 's-HERTOGENBOSCH**
* **GEWESTCOMMANDANT DER RIJKSPOLITIE te 's-HERTOGENBOSCH**
* **Hoofd v/a BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST te 's-GRAVENHAGE.**

geen bijzonderheden kunnen worden vermeld.

Het betreft hier een zgn. "wilde" staking en voor zover tot op heden is kunnen blijken, ligt hieraan geen politieke actie ten grondslag.

Een nader onderzoek wordt ingesteld, teneinde te ontdekken welke) persoon(en) het initiatief tot de staking hebben genomen.

Zodra verdere bijzonderheden hieromtrent en omtrent het verdere verloop bekendworden, zullen deze in een aanvullend rapport worden bericht.

De Districtscommandant,
De Dir. Officier der Rijkspolitie 3e kl.

T.J. Canter Visser.

UITTREKSEL

Uit : OD 339

Naam: MAANDRAPPORTEN GRONINGEN

Voor : OD 209⁸

Naam: STAKINGEN

Ag.nr: 81214

Afz. : ID RP Winschoten

datum: Mrt.50

Aard van het stuk: Maandverslag over de maand Febr.1950 van RP Winschoten

Uit bvgn.maandrapport wordt het volgende overgenomen:

Aan de strocartonfabriek "De Dollard" te Nieuweschans is het personeel van de nachtploeg gedurende een nacht in staking gegaan. In tegenstelling met andere strocartonfabrieken in het m.oh.district wordt aan de strocartonfabriek "De Dollard" wel van Zaterdag tot Maandag gewerkt. De directie heeft hiervoor een vergunning en in verband met het feit dat een der ketels in de fabriek defect is en men overstelpt is met opdrachten voor leveringen, is het noodzakelijk, dat de werkzaamheden aan de fabriek ook van Zaterdag op Maandag geregeld doorgang vinden. De arbeiders van de nachtploeg, ongeveer 50 man willen echter gedurende deze tijd geen werkzaamheden verrichten en zijn op Zondag 26 Februari te 23.00 uur niet aan het werk gegaan. De daarop volgende dagploeg is op Maandag 27-2-50 te 6.00 uur gewoon met het werk doorgegaan. Het schijnt, dat deze actie wordt geleid door de EVC, n.l. door Jan WIEBRANDS, Derk SMOOK en Bouw SCHWERTMANN, allen wonende te Nieuweschans. WIEBRANDS en SMOOK hebben beiden zitting in de gemeenteraad van Nieuweschans voor de CPN. Een delegatie van de arbeiders, die met de directie besprekingen wilde voeren, werd door de directie niet ontvangen. Tot op heden heeft de directie nog geen maatregelen getroffen.

Uitgetr. door: RM

Op aanwijzing van: BIIIk

Datum: 27-3-50

Verbinding: *Wormerveer*

No: 143.

22-1-50.

Onderwerp: Onregelmatigheden van geringe omvang op de meelfabriek
"De Vlijt" te Wormerveer.

Datum ontvangst bericht: 18 -1-50.
Betrouwbaarheid berichtgever: Betrouwbaar.
Waardering bericht: Betrouwbaar.
Tevens bericht gezonden aan: Geen.
Medewerkende instanties: Geen.
Ondernomen actie: Geen.

6, 486

24 JAN. 1950

ACD/70647

Op Maandag 16 Januari 1950, deden zich op de meelfabriek "de Vlijt", toebehorende aan Wessanen's Koninklijke Fabrieken N.V. gevestigd te Wormerveer, onregelmatigheden voor van geringe omvang, waaromtrent van betrouwbare zijde het volgende wordt vernomen:

In verband met de toegestane loonsverhoging van 5 %, wordt door de Directie van genoemde N.V. van haar arbeiders een verhoogde arbeidsprestatie verlangd. Teneinde hiertoe te komen, werd door de Directie bepaald dat de arbeiders met ingang van Maandag 16 Januari j.l. 10 minuten vóór de aanvang van hun werkzaamheden aan de fabriek aanwezig moeten zijn, hetgeen op de betreffende fabriek door middel van een z.g. prikklok wordt gecontroleerd. Op genoemde datum werd bij de controle geconstateerd dat een gedeelte der arbeiders van de meelfabriek "de Vlijt" niet aan de eis van de Directie had voldaan, in verband waarmee de namen der nalatige arbeiders aan het kantoor der N.V. moesten worden gemeld met het doel hen hiervoor een boete van hun loon te doen inhouden. Hierover ontstond ontstemming bij de arbeiders, in het bijzonder bij de op genoemde fabriek werkzame electriciens en bankwerkers, die daarop weigerden hun werkzaamheden aan te vangen. Nadat aanvankelijk van de zijde der Directie was geweigerd hierover direct in onderhandeling te treden, werd hiertoe onverwijld overgegaan nadat er van arbeiderszijde op was gewezen dat het voldoen aan de eisen van de Directie in feite een overtreding der Arbeidswet 1919 betekende. Tijdens de daarop volgende besprekingen deelde de arbeiders mede dat bij doorvoering der door de Directie voorgenomen maatregelen ernstig door hen zou worden overwogen tot staking op de gehele fabriek over te gaan met in-
ang van Dinsdag 17 Januari j.l.

De aangekondigde maatregelen werden vervolgens door de Directie ingetrokken waarna de electriciens- en bankwerkers hun werkzaamheden hebben hervat. Zij hebben in totaal ongeveer 1 uur niet gearbeid. De overige werklieden verrichtten, hoewel ontstemd, normaal hun werkzaamheden zodat het bedrijf geen stagnatie ondervond.

De voornaamste onderhandelingen vonden plaats met bestuurders der Katholieke Arbeiders Bond.

Einde.

60421.

B

6.416
18 JAN. 1950
ACI 70143

POLITIE
(Telefoon 444)

Aan het Hoofd van de Nederlandse
Veiligheidsdienst
te
's-GRAVENHAGE

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk
		441 ROOSENDAAL (N.B.)
Onderwerp		Datum 16 Jan 1950

Bij deze heb ik de eer U te doen toekomen een afschrift van een rapport van de hoofdagenten IJsenbrant en Balemans van mijn korps dd 10 Januari 1950, betreffende de staking van werkzaamheden door Belgische grensarbeiders in de sigarenfabriek K.V.W. alhier.

De Commissaris van Politie,

Stuitje
(H. Stuitje)

typ. f.
coll. f.

bijlage: een

441

Staking werkzaamheden door Belgische grensarbeiders in de sigarenfabriek K.V.W. te Roosendaal.

Naar aanleiding van een ingekomen bericht, dat de Belgische grensarbeiders, die werkzaam waren in de sigarenfabriek "Karel van Wely" te Roosendaal, in verband met een loonconflict hun werkzaamheden op Maandag 9 Januari 1950 hadden neergelegd, hebben wij: Petrus Antonius Gerardus IJsenbrant en Matthéus Johannes Cornelis Balemans, beiden hoofdagent van gemeentepolitie der gemeente Roosendaal en Nispen, U het volgende te rapporteren.

In verband met het vorenstaande hebben wij ons op Dinsdag 10 Januari 1950 in verbinding gesteld met de directeur van genoemde sigarenfabriek, genaamd Willem Adrianus Louis Marie van WELY, oud 52 jaar, wonende te Roosendaal, Vughtstraat 20, die verklaarde:

"Ik ben directeur van de sigarenfabriek "Karel van Wely" gevestigd aan de Badhuisstraat 18 te Roosendaal. In deze fabriek werkten 30 Belgische grensarbeiders, waarvan 2 meisjes en 28 sigarenmakers. Bij de devaluatie van onze gulden gaf dit op het loon van bedoelde arbeiders een behoorlijke terugslag. Door de directie werd toen echter besloten om deze terugslag enigszins te helpen opvangen door aan deze mensen een tegemoetkoming te geven van 17%. Deze regeling zou dan maar gelden tot 1 Januari 1950, aangezien voor de fabriek daarmee een extra uitgave van f.50.000 zou zijn gevoeld. Op 1 Januari 1950 werd door de directie besloten om de 5% loonsverhoging toe te kennen aan de Nederlandse arbeiders van onze fabriek en ook aan bedoelde grensarbeiders, doch bedoelde tegemoetkoming zou dan niet meer worden gegeven. Hierdoor kwamen de zonen van beide groepen gelijk te liggen. Met dit besluit gingen bedoelde grensarbeiders echter niet accoord. Zij wilden boven hun loon nog een 10 % koers-bonificatie. Om de hiervoor genoemde reden is de directie daarop niet ingegaan met het gevolg dat zij besloten om voor het thans geldende loon niet langer meer te werken. Volgens hun verklaring konden zij in België met "doppen" meer ontvangen dan zij in Nederland met werken konden verdienen. Bedoelde arbeiders hebben hun besluit zeer rustig genomen en niemand van hen trad daarbij bepaald op de voorgrond. Zij konden de moeilijkheden die voor de fabriek uit een en ander voortsproten goed begrijpen en zijn dan ook in de beste orde vertrokken.

De handelwijze van bedoelde grensarbeiders zal voor de fabriek geen noemenswaardige stagnatie veroorzaken. Van de Nederlandse arbeiders der fabriek is geen solidi-

Commissaris van Politie

te

Roosendaal.

riteit te verwachten, daarsij het steeds met lede ogen hebben aangezien dat de grensarbeiders voor hetzelfde werk dat door hen werd verricht een hoger loon ontvingen."

Waarvan opgemaakt dit rapport.

Roesendaal, 10 Januari 1950.

(get) P. IJzenbraht

(get) M. Salemans

Voor eensluidend afschrift
DE COMMISSARIS VAN POLITIE,

(H. Stuitje)

GEHEIM.

UITTIJL	
Uit	: 00.346
Ag. no.:	: 73092
Voor	: PD2098

73092

VERSLAG OVER DE MAAND OCTOBER 1949.

In politiek opzicht is het verloop van deze maand rustig geweest. De stemming onder de bevolking is dienovereenkomstig. Bij het bezoeken van de verschillende vergaderingen valt het op, dat iedere ongeregelde als het ware tot het verleden behoort; wel krijgt een enkele spreker de zaal nu en dan "mee", doch van enthousiasme onder de toehoorders is nimmer sprake. Wanneer een enkele maal op een vergadering aanhangers van verschillende partijen met elkaar in botsing komen, blijft dit hoogstens bij woorden; tot daden is men het laatste jaar nimmer gekomen.

Met betrekking tot het behoud van de arbeidsvrede kan van Rotterdam langzamerhand gezegd worden, dat dit de meest rustige stad van Nederland is. Geen enkele maal heeft zich dit jaar een arbeidsgeschil van langere duur of grote omvang voorgedaan. Ook in de verdragmaand is slechts één kleine staking van uiterst geringe omvang gemiddeld: Op Maandag 10 October legden 40 van de 50 jeugdige arbeiders van Smith's Chewing Sweets Ltd., Exportfabriek voor suikerwerken aan de Kievitstraat 43 het werk neer, toen de directie wegens de onderlinge concurrentie verplicht was de uitermate hoge lonen te herzien. Drie van de vooraanstaande staksters werden op 11 October ontslagen; hiernede was het conflict tevens geëindigd. Een poging van de E.V.C. om in deze aangelegenheid te bemiddelen, werd door de directie niet op prijs gesteld.

De Rotterdamse haven toonde in de afgelopen periode het onveranderlijk rustige beeld, ondanks de pogingen van het op instigatie van de Communistische Partij (in samenwerking met de Eenheids Vak Centrale) in het leven geroepen Comité van Actie, welk comité zijn werk zou dienen te verrichten naast de reeds bestaande kernen. Dit comité, kennelijk gevormd om de afnemende invloed van de E.V.C. tegen te gaan en de kracht van de E.V.C. groter te doen worden, zag zijn arbeid enerzijds door de Unie-bonden doodgezwegen, terwijl het anderzijds door het O.V.B. in woord en geschrift werd aangevallen, terwijl op ondubbelzinnige wijze de verbinding met CPN en EVC aan de kaak gesteld werd. Het O.V.B. ging zelfs zo ver, dat het één van zijn bestuursleden, dat in het comité de functie van secretaris waarnam, als lid en functionaris schorste.

Op 4 en 5 November zullen in het Havenbedrijf de kernverkiezingen gehouden worden. Deze verkiezingen zullen waarschijnlijk voor de havenarbeiders tot een verbetering leiden, daar deze tot nu toe geen enkele instantie kenden, tot welke zij zich met hun noden en klachten konden wenden.

Het

No. Litt. W.8/'49 Geheim.

Onderwerp: Staking bij Velasques sigarenfabriek
te REUSEL.

Datum van ontvangstbericht: 15 September 1949.

Betrouwbaarheid bericht : Betrouwbaar.

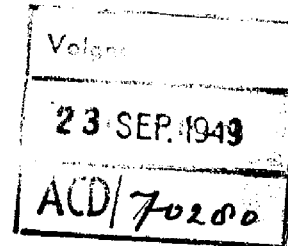
Waardering bericht : Betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan: Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie
te 's-HERTOGENBOSCH (in duplo)
Gewestcommandant der Rijkspolitie
te 's-HERTOGENBOSCH.

Medewerkende instanties: : Gene.

Ondernomen acties : Gene.

Bijlagen : -

R.G. Emilhoven

In aansluiting op mijn telefonisch bericht van 15 September l.l., betreffende bovenvermeld onderwerp, heb ik de eer UHoog edelgestrenge het volgende te berichten.

Op Maandag 12 September 1949 is bij de Velasques-sigarenfabriek te Reusel een wilde staking uitgebroken, waarbij aanvankelijk 10 man het werk hebben neergelegd.

In genoemd bedrijf zijn 180 personen werkzaam, waarvan 72 in België woonachtige Belgen. De fabrieksdirectie is gevestigd te Veldhoven, Provincialeweg 65 Meerveldhoven.

Voor zover bij onderzoek bleek, hebben de arbeiders het werk neergelegd uit protest tegen het feit, dat zij een mindere kwaliteit omblad moesten verwerken dan de arbeiders op de zusterfabriek te Veldhoven.

Op Dinsdagmiddag 13 September 1949 zijn ook de overige 170 arbeiders - voor zover bleek alleen uit sympathie met de andere - in staking gegaan, zodat de fabriek vanaf 14 September geheel stil lag.

Niettemin hebben zich de dag daarna 40 man op de fabriek teruggemeld, doch deze konden in verband met de onmogelijkheid ener goede werkverdeling niet tewerkgesteld worden.

De aanvankelijk tussen enerzijds de directie en anderzijds de hoofdbesturen der Nederlandse en Belgische tabaksbewerkerbonden plaats gehad hebbende onderhandelingen leidden niet tot resultaat. Op Zaterdag 17 September heeft echter andermaal een conferentie plaats gehad, waarbij het geschil werd opgelost doordat de directie de bovenvermelde eis der arbeiders heeft ingwilligd. De daaropvolgende Maandag hebben alle arbeiders het werk hervat.

Van de 10 personen, waarmee de staking begon, hebben 8 de Nederlandse en 2 de Belgische nationaliteit. Het is bij onderzoek niet gebleken, dat een of meer hunner lid zijn van of sympathiserende met bepaalde extremistische verenigingen of dat zij als ophitsers of onruststokers hebben opgetreden. Inmiddels blijft de aandacht echter op hen gevestigd.

Ook bij nader onderzoek is in deze niet van extremistische activiteit gebleken.

De toestand ter plaatse is steeds volkomen rustig gebleven. Verstoring der openbare orde of andere incidenten hebben niet plaats gehad en behoeven niet meer te worden verwacht.

----- E I N D E -----

22 September 1949.

Verbinding 109.

No. Litt. W.8/'49 Geheim.

Onderwerp: Staking bij Velasques sigarenfabriek
te REUSEL.

Datum van ontvangsbericht: 15 September 1949.

Betrouwbaarheid bericht : Betrouwbaar.

Waardering bericht : Betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan; Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie
te de-HERTOGENBOSCH (in duplo)
Gewestcommandant der Rijkspolitie
te de-HERTOGENBOSCH.

Medewerkende instanties: : Gene.

Ondernomen acties : Gene.

Bijlagen : -

Fordo

In aansluiting op mijn telefonisch bericht van 15 September l.i., betreffende bovenvermeld onderwerp, heb ik de eer UHoog edelgestrenge het volgende te berichten.

Op Maandag 12 September 1949 is bij de Velasques-sigarenfabriek te Reusel een wilde staking uitgebroken, waarbij aanvankelijk 10 man het werk hebben neergelegd.

In genoemd bedrijf zijn 180 personen werkzaam, waarvan 72 in België woonachtige Belgen. De fabriekdirectie is gevestigd te Veldhoven, Provincialeweg 65 Heereldhoven.

Voor zover bij onderzoek bleek, hebben de arbeiders het werk neergelegd uit protest tegen het feit, dat zij een mindere kwaliteit omblad moesten verwerken dan de arbeiders op de zusterfabriek te Veldhoven.

Op Dinsdagmiddag 13 September 1949 zijn ook de overige 170 arbeiders - voor zover bleek alleen uit sympathie met de andere - in staking gegaan, zodat de fabriek vanaf 14 September geheel stil lag.

Niettemin hebben zich de dag daarna 40 man op de fabriek teruggemeld, doch deze konden in verband met de onmogelijkheid ener goede werkverdeling niet tewerkgesteld worden.

De aanvankelijk tussen enerzijds de directie en anderzijds de hoofdbesturen der Nederlandse en Belgische tabaksbewerkerbonden plaats gehad hebbende onderhandelingen leidden niet tot resultaat. Op zaterdag 17 September heeft echter anderszins een conferentie plaats gehad, waarbij het geschil werd opgelost doordat de directie de bovenvermelde eis der arbeiders heeft ingevilligd. De daaropvolgende Maandag hebben alle arbeiders het werk hervat.

Van de 10 personen, waarmede de staking begon, hebben 8 de Nederlandse en 2 de Belgische nationaliteit. Het is bij onderzoek niet gebleken, dat een of meer hunner lid zijn van of sympathiserende met bepaalde extremistische verenigingen of dat zij als oplichters of onruststokers hebben opgetreden. Inmiddels blijft de aandacht echter op hen gevestigd.

Ook bij nader onderzoek is in deze niet van extremistische activiteit gebleken.

De toestand ter plaatse is steeds volkomen rustig gebleven. Verstoring der openbare orde of andere incidenten hebben niet plaats gehad en behoeven niet meer te worden verwacht.

E I N D E

X 17 AUG. 1949

ACD/60056

Betreft : H. Jansen te Mijdrecht.Antw. op : No. 65975^{eo}, dd. 21-7-49.

* Hendrikus Jansen, geboren te Uithoorn, 9 April 1910, van beroep fabrieksarbeider, wonende te Mijdrecht, Kromme Mijdrecht No.45.-----
 Bij een dezerzijds vertrouwelijk ingesteld onderzoek naar de antecedenten van deze persoon bleek het volgende:-----
 Zijn ouders die intussen te Uithoorn zijn overleden werden gunstig beoordeeld. Zijn Vader was scheepsjager van beroep.-----
 Hij is gehuwd met Heiltje Grietje Sepers, geboren 26 Juni 1915 te Haarlemmermeer. Uit dit huwelijk werden acht (8) kinderen geboren, terwijl er één bij het sluiten van het huwelijk werd erkend. Van deze vrouw of haar familie is niets ten nadele bekend.-----
 De hierbedoelde Jansen werd opgevoed in een conservatief orthodox Ned. Hervormd gezin. Hoewel het gezin geen kerk bezocht werden er in de ouderlijke woning Godsdienstoefeningen gehouden.-----
 Hiervan is bij Jansen hierbedoeld niets bekend, doch de kerk bezoekt hij nimmer. Dit is wel het geval met zijn kinderen, deze bezoeken de Ned. Hervormde Kerk. Zij gehieten het schoolonderwijs op de Christelijke Nationale School in de Mennonietenbuurt te Mijdrecht.-----
 De ouders van Jansen waren tegen het Vaccineren tegen de pokken zodat de kinderen tijdelijk niet tot de scholen werden toegelaten en weinig of geen onderwijs genoten. Dit was ook zo met H. Jansen, zodat zijn algemene ontwikkeling beneden het gemiddelde is. Hij kan nauwelijks zijn naam schrijven en vermoedelijk niet lezen.-----
 Voorheen was hij werkzaam op het Teerbedrijf te Uithoorn en werd daar voor een kleine diefstal ontslagen, hoewel van dit feit geen proces-verbaal werd opgemaakt.-----
 Nadien was hij werkzaam op de fabriek voor fijne melkproducten van Th. Nieuwendijk te Nes aan de Amstel, Nessersluis No.30. Om een klein loonsgeschil gingen 9 arbeiders op 5 Juni 1949 in staking waarbij Jansen als stakingsleider optrad. Deze staking duurde slechts enkele dagen. De stakers werden ontslagen, doch enige hiervan konden later het werk weer hervatten. Jansen bleef ontslagen. Thans is hij werkzaam aan de Conservenfabrieken te Uithoorn.-----
 Op politiek gebied is niets ten nadele van hem bekend. Men acht hem te dom om aan politiek te doen. Er is niet na te gaan welke partij hij toegedaan is, doch extremistische uitlatingen werden van hem nimmer vernomen.-----
 De familie was voorheen de S.G. Partij toegedaan en vermoedelijk is Jansen thans politiek nog rechts georiënteerd. Dit geldt eveneens voor zijn vier broers die ook te Mijdrecht woonachtig zijn. In de politieadministratie komt hij niet voor.-----
 Hij staat als driftig en opvliegend bekend.-----

De Bilt, 15 Augustus 1949.

MINISTERIE VAN
ALGEMENE ZAKEN

UITGEBOKT

's-Gravenhage, 21 Juli 1949

No.: B. 65975

Bijl.: Gene

V. RD.3

Betr.: H.Jansen te Mijdrecht

GEHEIM

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens betreffende H.Jansen wonende E.45 te Mijdrecht.

Betrekkene trad als leider op bij een korte staking op de fabriek van fijne melkproducten te Nes a/d Amstel (gemeente Nieuwer-Amstel).

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer Distr. Commandant
der Rijkspolitie in het
district Utrecht
te DE BILT.

J.G. Grubbendam.
J.G. Grubbendam

I.D. NIEUWER-AMSTEL.

V.173.

11 Juli 1949

V.173.
X 13 JULI 1949
ACD/65975

Hierbij heb ik de eer U te berichten, dat op Dinsdag, 5 Juli 1949, 9 losse arbeiders van de Fabriek van fijne Melkproducten van Th. NIEUWENDIJK, gevestigd Nesslersluis 30 te Nes a/d Amstel (Gemeente Nieuwer-Amstel) in staking gegaan wegens een geschil over het niet uitbetalen van een half uur schafttijd per dag.

De leider van deze staking was een zekere H. JANSEN, wonende E.45 te Mijdrecht.

Nadat de stakers door hun bond "de Christelijke Land- en Tuinbouwarbeiders Bond" in het ongelijk waren gesteld, zijn de stakers ontslagen.

Onordelijkheden kwamen niet voor.

Wilde staking bij de sigarenfabriek van
de firma A.H.J. WIJTENBURG te Leiden.

Volgno.	I.D.	1398 Z.
7 JULI 1949		
ACD/65648		

Reeds
7/109

Op Dinsdag, 5 Juli 1949, brak in de sigarenfabriek van de firma A.H.J. WIJTENBURG, gevestigd aan de Oosterkerkstraat No.11 te Leiden, onder de 140 aldaar werkende sigarenmakers een wilde staking uit.

Reeds enige dagen heerste onder de bij WIJTENBURG werkende sigarenmakers onvrede over de verstrekking van dekbladen voor door hen te maken sigaren.

In verband met een tekort aan dekblad, was het voor de firma niet mogelijk aan alle bijhen werkende sigarenmakers hele dekbladen te verstrekken. Om voren genoemde reden werden daarom ook stukken dekblad gegeven, welke eerst tot één dekblad gelast moeten worden. Voor het verwerken van dit z.g. lasdekblad werd door de firma, aan de arbeiders, een toeslag gegeven met aflopende schaal, n.l. 2 weken 50 %, 2 weken 45 %, 2 weken 40 %, 2 weken 35 %, waarna, bij verwerking van lasdekblad, een blijvende toeslag van 30 % zou worden verstrekt. De sigarenmakers meenden, dat dit voor hen op den duur een salaris-verlaging betekende en wensten op deze voorwaarden niet door te werken. Volgens de directie betekende dit echter in het geheel geen loonsverlaging, doch, gezien de toeslag welke gegeven werd, een kleine loonsverhoging voor de arbeiders. De arbeiders stelden zich telefonisch in verbinding met de hoofdbestuurders hunner organisaties. Naar bekend werd adviseerden de hoofdbestuurders der organisaties het werk niet neer te leggen, maar een bespreking met de directie voor te bereiden. De ~~wik~~ sigarenmakers weigerden dit advies op te volgen en legden op Dinsdag, 5 Juli 1949, te + 15 uur, het werk neer en verlieten de fabriek.

Op Woensdag, 6 Juli 1949 te 14.30 uur belegden de stakende sigarenmakers een vergadering waarbij aanwezig waren de hoofdbestuurders van de Christelijke en Katholieke vakbond en het NVV. Een hoofdbestuurder van de S.V.C. was eveneens aanwezig, doch werd, naar bekend werd, door de drie vorenbedoelde hoofdbestuurders niet tot de vergadering toegelaten. (Een verslag van deze vergadering kan niet worden gegeven, daar deze niet is bijgewoond)

In de avond van Woensdag, 6 Juli 1949 deelden de stakers aan de directie der fabriek mede, dat zij weer aan het werk wilden gaan. De directie vond zulks goed, echter onder de voorwaarde, dat de loonregeling onveranderd bleef en dat voor de tijd welke was gestaakt geen loon zou worden uitbetaald.

Op Donderdag, 7 Juli 1949 te 13 uur zijn de stakers, op de door de directie gestelde voorwaarde aan het werk gegaan.

Een bespreking tussen de directie der fabriek en de hoofdbestuurders der Uniebonden zal binnenkort nog plaats hebben.

Bij genoemde fabriek zijn 260 mensen (mannen en vrouwen) werkzaam, waarvan alleen de sigarenmakers, 140 man, staakten.

Leiden, 7 Juli 1949.

G E H E I M.

Volgno.

27 JUNI 1949

24 Juni 1949

A.D/64937

Verbinding: No.12

Doss.25/72

Onderwerp: Staking parfumeriecentrale "Rhôdel"

Datum ontvangst bericht: 24 Juni 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

in no. 64900

Op 24 Juni 1949 is de staking van de inpaksters bij de N.V. Parfumeriecentrale "Rhôdel" beëindigd. De staaksters hebben het werk hervat op de oude voor haar geldende loonregeling.

De staking was voornamelijk een gevolg van een misverstand onder het vrouwelijk personeel, dat van mening was op staande voet te worden ontslagen bij het niet accoord gaan met de voorgestelde loonsverlaging.

De directie heeft toegezegd, dat zij alleen dan personeel ontslaat, indien daar voor toestemming is verkregen van het Arbeidsbureau. (einde)

B

G E H E I M.

Verbinding: No.12

23 Juni 1949.

Doss.25/72

Onderwerp: Staking N.V. Rhôdel

Datum ontvangst bericht: 22 Juni 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Volgno.

25 JUNI 1949

ACD/64900

Op 21 Juni 1949 zijn 36 inpaksters, werkzaam bij de parfumeriecentrale de N.V. Rhôdel, gevestigd in het perceel Muzenstraat 5 te 's-Gravenhage in staking gegaan.

Bij genoemde N.V. zijn werkzaam 35 mannen en 36 meisjes.

De oorzaak der staking is gelegen in het feit, dat de directie een loonsverlaging voor de inpaksters door wil voeren.

Aanvankelijk lagen de lonen tussen f.22.-- en f.30.-- per week. Dit bedrag kon door een prestatietoeslag en overuren opgevoerd worden tot plm. f.40.-- per week.

Thans wil de directie de lonen plm. f.4.-- per week verlagen. Zij motiveert dit door te wijzen op de hevige achteruitgang van de bedrijfsinkomsten.

Voor genoemd bedrijf is geen C.A.O. gesloten.

De directie overweegt om voorstellen te doen ter verkrijging van een C.A.O. voor het personeel.

Vooralsnog heeft geen enkele vakbond zich achter de staking gesteld, hoewel verwacht wordt, dat de bedrijfsbond Chevofa (E.V.C.) wel haar steun zal gaan verlenen.

Geen der stakende meisjes is tot heden op politiek- of vakbondsterrein op de voorgrond getreden.

Het mannelijk personeel is gewoon aan het werk gebleven. Bij de fabriek wordt door de meisjes gepost. Onregelmatigheden deden zich niet voor.

Door de leiding der stakende arbeidsters is een pamflet uitgegeven, waarmede op Woensdag, 22 Juni 1949, door vrouwen alsmede jongens en meisjes werd gecolporteed onder het publiek, dat op de Prinsegracht luisterde naar de verkiezingsuitslagen, welke vanwege het dagblad "De Waarheid" bekend werden gemaakt.

Een exemplaar van het pamflet gaat hierbij. (einde)

Rhodel

Streek

Nº 1

5 CENT

Uitgave van de leiding der stakende
arbeidsters: Parfumeriefabriek "RHODEL"

Aan de Haagse bevolking.

Reeds enkele maanden geleden heeft de directie van Rhodel's parfumerie fabriek te Den Haag gepoogd verslechtingen op grote schaal voor de arbeidsters door te voeren.

Deze poging kon in de kiem worden gesmoord, doordat de meisjes eensgezind weigerden de verslechtingen te accepteren.

Ma die tijd probeerde de directie deze verslechtingen groepsgewijs in te voeren.

Zij slaagde hierin echter niet door de eensgezinde houding van de arbeidsters.

Tóch slaagde zij erin, de schafttijden in te krimpen waarop de arbeidsters volgens overeenkomst recht hadden.

Hiermede tracht de directie de zogenaamde bezuiniging, welke zij in haar bedrijf wil doorvoeren, af te wentelen op het personeel, welke meerendeels uit jonge arbeidsters bestaat. Doch ook gehuwde vrouwen, moeders van huisgezinnen, die dit fabriekswerk heus niet uit weelde verrichten, werden hierdoor getroffen.

De directie, die dagelijks druk werk heeft met steen en been klagen, terwijl de arbeidster in de fabriek ploeteren, denk niet aan deze gezinnen.

Denkt er niet aan, dat vele meisjes in het gezin mede moeten werken omdat het inkomen van het gezin te laag is.

Aan deze inkomsten wilde de directie van Rhodel gaan tornen.

Op Zaterdag 18 Juni j.l. kondigde de directeur, door middel van een chef, - zelf had hij daar geen moed voor - een loonsverlaging aan, die varieerde van f. 2.50 tot f. 10.- per week.

Dit zou betekenen, dat vrouwen en moeders van gezinnen, die soms alleen in de behoefte van het gezin moeten voorzien, van f. 34.- tot f. 24.- in de week werden geplaatst.

Dat meisjes van 21 jaar van f. 20.- op f. 16.- per week werden gekort.

Zestien gulden per week waarvoor de gehele week hard gewerkt moet worden in een bedompte sfeer, terwijl zij daarnaast met grondstoffen moeten werken die schadelijke invloed op de gezondheid hebben.

De directie zegt te moeten bezuinigen, maar koopt wel tal van panden in de omgeving der fabriek op, om tot uitbreiding te kunnen overgaan.

Regelmatig komen nieuwe auto's in dienst, toch zegt de directie zo krap te zitten.

De arbeidsters zitten echter ook niet stil. Zij begrepen, dat deze verslechtingen hand over hand toe zouden nemen.

Op de aanzegging, dat ontslag zou volgen, wanneer zij deze verslechtingen niet zouden accepteren besloten zijn in staking te gaan.

Zij zochten verbinding met de bedrijfsbond "Chevofa", aangesloten bij de E.V.C., welke met speed een vergadering belegde.

Dinsdagmiddag sloot ook de rest van het fabriekspersoneel zich bij de stakende vrouwen en meisjes aan, waardoor het gehele fabriekspersoneel het neer heeft neergelegd.

Op de stakersvergadering van Dinsdagavond werd met algemene stemmen besloten de staking met kracht voort te zetten en werd een stakingsleiding gekozen.

Zij zijn vastbesloten niet eerder aan het werk te gaan, voordat iedere verslechting door de directie zal zijn teruggenomen.

Daarom vragen wij van de Haagse bevolking de morele en financiële steun.

Na de arbeidsters van de sigarettenfabrieken, textielfabrieken en batterijfabriek, zijn nu de arbeidsters van Rhôdel het, waarop de aanval is ingezet.

Zo dit lukt, zullen andere bedrijven volgen.

Daarom mag deze strijd niet verloren gaan.

Verklaart U daarom solidair.

Het gaat om ons aller bestaan.

De stakingsleiding.

B

Naar aanleiding van het feit, dat de broodbezorgers van de N.V. Meel- en Broodfabrieken "De Zeeuw" B.HUS op Donderdag, 11 November 1948, weigerden uit te rijden, wordt het volgende medegedeeld:

In verband met het feit, dat de reantsoenering van brood met ingang van Maandag, 8 November j.l. is opgeheven, heeft de regering bepaald, dat met ingang van die datum de van Rijkswegen verstrekte subsidie, zijnde f.0,04 per brood kwam te vervallen. Nu deze subsidie is vervallen mocht de verkoopprijs met dit bedrag (f.0,04) worden verhoogd.

Deze maatregel heeft tot gevolg, dat de bakker (werkgever) dezelfde prijs voor het brood ontvangt. Tot dusver ontvingen de broodbezorgers van bovengenoemde N.V. 9,2% van de omzet als provisie.

De directie heeft in het begin van de week (8-15 November 1948) per dienstorder bekend gemaakt, dat de nieuwe broodprijs geen verhoging van provisie betekent voor de bezorgers. Weliswaar ontvangt de bezorger door deze maatregel meer geld, doch de omzet wordt niet verhoogd en de directie krijgt geen grotere winst. Direct na bekendmaking van deze nieuwe maatregel gingen er onder de bezorgers stemmen op, dat zij 9,2% provisie wilden hebben van de nieuwe vastgestelde broodprijs. De directie wilde daaraan echter geen gehoor geven.

Op Donderdag, 11 November 1948 weigerden de bezorgers uit te rijden. De directie heeft daarop met vertegenwoordigers van de Bonden onderhandeld. Ook nadat vertegenwoordigers van de Bonden de bezorgers hadden geadviseerd om uit te rijden, weigerden zij dit te doen.

Eerst nadat de directeur, de heer BELTERMAN, het personeel had toegesproken en duidelijk had gemaakt, dat deze maatregel geen nadeel voor het personeel en ook geen voordeel voor de directie oplevert, reden de bezorgers met verdraging van een 1/2 uur uit.

De besturen van de Bonden hebben besloten om binnenkort in verband met deze aangelegenheid een vergadering uit te schrijven (12).

Verzonden op 15 November 1948
aan: *de* Ministerie van Algemene Zaken.

Volgno.
16 NOV. 1948
ACD/ 49730

Vlaardingen

G E H E I M.

B

(K)

Volgno.

20 OCT. 1948

Op Maandag 11 October en Dinsdag 12 October 1948 is er een conflict geweest tussen de directie van de N.V. voorheen Frank Pot's conservenfabriek, gevestigd aan de Koningin Wilhelminagaven Zuid Oostzijde 5 te Vlaardingen en een gedeelte van het uit 91 personen bestaande fabrieks personeel. De aanleiding tot dit conflict was het volgende

In de fabriek was als bedrijfsleider werkzaam GERRIT DEN HARTOG, geboren te Amsterdam, 31 December 1909, wonende Westhavenkade 114 alhier. Op Vrijdag 8 October j.l. te 20.00, uur hadden de plaatselijke Uniebonden, in verband met een loonkwestie, een vergadering uitgeschreven waarbij zij het gehele personeel van voornoemde N.V. uitnodigden. Den Hartog legde, zonder overleg te plegen met de directie, de fabriek stil en gaf de arbeiders, die in nachtdienst waren, gelegenheid om de vergadering te bezoeken. Deze vergadering had een onregelmatig verloop, doordat Den Hartog, aan wie de gelegenheid werd gegeven het woord te voeren, de houding van de Regering en de Uniebonden becritiseerde. Toen hem door de leiding van de vergadering het woord ontnomen werd, nodigde hij alle aanwezige arbeiders uit om na afloop van de vergadering met hem mede te gaan naar een café teneinde te bespreken wat gedaan moest worden. Na afloop van bedoelde vergadering is inderdaad een vrij groot aantal personeelsleden met hem mede gegaan. Men heeft bij die gelegenheid de bloemetjes behoorlijk buiten gezet en eerst laat in de nacht keerde een ieder huiswaarts, met uitzondering van zeven arbeiders uit de nachtdienst, die naar de fabriek gingen. Zij waren echter onbekwaam om te werken en sliepen op een zolder boven de fabriek hun roes uit. Het gevolg was, dat in die nacht in hetgeheel niet werd gewerkt terwijl verschillende personeelsleden de volgende dag te laat op het werk verschenen. De Directie, die door verblijf in het buitenland eerst op Zondag 10 October vernam wat er gebeurd was, richtte zich in een schrijven tot Den Hartog, waarin zij hem mededeelde, dat hij ontslagen was. Den Hartog trachtte op Maandag 11 October van de

OK

- 6 OCT. 1948.

ACD/46993

I.D.Delft heeft de eer U het volgende te berichten:

Op Vrijdag, 1 October 1948, te omstreeks 13.00 uur, werd door de stokers van de Lijm en Gelatinefabriek, gevestigd Rotterdamseweg 270 te Delft bekend gemaakt dat zij het werk zouden neerleggen indien de directie niet onmiddellijk ontslag zou geven aan de een dag te voren in dienst genomen oliestoker afkomstig uit Rotterdam. De directie ging hier echter niet op in en het resultaat hiervan was dat de 4 stokers, die op die dag te 14.00 uur aan het werk moesten gaan, buiten de poort van de fabriek bleven staan. Door deze stokers werd nog gepoogd onder het overige fabrieks-personeel een sympathiestaking uit te lokken, evenwel zonder resultaat. De opkomende ploeg ging normaal aan het werk. Ondanks het feit dat de directie nog poogde een regeling te treffen weigerden de 4 stokers aan het werk te gaan. De stokers waren van mening, dat zij door het in dienst nemen van de nieuwe stoker, die op de hoogte was van het olie-stoken, in hun bestaan zouden worden benadeeld, omdat in de toekomst, wanneer het bedrijf op olie-stoken was ingesteld, er minder stokers nodig zouden zijn, waardoor de overbodige zouden afvloeien naar de fabriek wat mee zou brengen dat zij in lagere loonklasse werden ingedeeld. Ofschoon door de directie werd gegarandeerd dat zulks niet zou geschieden weigerden zij iedere bemiddeling.

De nachtploeg die ~~om~~ om 22.00 uur moest opkomen weigerde eveneens aan het werk te gaan en deze kreeg het gedaan dat zelfs ongeveer 40 man van het overige fabrieks-personeel die eveneens om 22.00 uur hun werk moesten aanvangen uit sympathie meestaakten.

De directie onderhandelde daarna met de stokers en met de personeelsraad van de fabriek en deed de zelfde toezeggingen. Thans werd hiermede gehoegen genomen en te omstreeks 23.15 uur

werd door allen het werk hervat.

De diverse vakbonden stonden volgens verkregen inlichtingen niet achter de stakende stokers en voor zover bekend was van inmenging van de zijde van de E.V.C. geen sprake.

Het geheel had een ordelijk verloop.

I.D.Delft

Aan de Heer Hoofd van de

C.V.D.

Javastraat 68

's-Gravenhage

I.D.
D E N H A A G .

Doss.25/53.

G E H E I M .

Volgno.

- 6 OCT. 1948

ACD/46990

Ten aanzien van de staking, welke 4 October 1948 uitbrak onder de broodbezorgers van de brood- en banketbakkerij van J. STEENBEEK, gevestigd aan de Steynlaan 25-35 alhier, wordt het volgende medegedeeld:

De door het C.A.O. vastgestelde loonbasis voor broodbezorgers bedraagt voor broodwijken tot 20 uur (per week) f.20,50; van 21 tot 24 uur (per week) f.23,--; van 25 tot 30 uur (per week) f.27,--; van 31 tot 36 uur (per week) f.31,-- en zo vervolgens. Als voorbeeld wordt genomen een broodwijk van 25 tot 30 uur. Vastgesteld loon f.27,--. Zet een bezorger in een dergelijke wijk per week f.200,-- om tegen 10% provisie, dan is het grondloon f.7,-- en de provisie f.20,-- is f.27,--. Door de verhoging van de bloemprijs is de omzet in brood gelijk gebleven, doch de omzet is in geld verhoogd. Wordt door de verhoging van de broodprijs de omzet per week van f.200,-- op f.250,-- gebracht, dan wordt het bedrag, dat aan provisie meer wordt verdiend, afgetrokken van het grondloon, aangezien deze provisie niet is toe te schrijven aan extra prestatie, doch aan verhoging van de broodprijzen door de regering. Met deze gang van zaken konden een 22 tal broodbezorgers van STEENBEEK zich niet verenigen en hebben Maandagmorgen het werk neergelegd. Te circa 14.00 uur was de staking beeindigd, nadat de besturen van de Uniebonden hadden toegezegd, dat door hen een en ander met STEENBEEK zou worden besproken.

Verzonden op 5 October 1948

aan: W.C.V.D.

GEMEENTE-POLITIE KAMPEN
COMMISSARIS VAN POLITIE

TEL. No. 15

No. 1144

Aan: Centrale Veiligheidsdienst Den Haag

Onderwerp: staking

Bijlagen: rapport

Antwoord op: --

Hierbij heb ik de eer U een Rapport te doen toekomen i.v.m. een kleine staking in de sigarenfabriek van de firma Van der Sluis alhier. Het gemeenteraadslid Bos in dit Rapport genoemd, is lid van de Partij van de Arbeid en bestuurslid van het N.V.V. Hij verleende in dezen zijn bemiddeling. Van communistische agitatie is niet gebleken.

De Commissaris van Politie:

B
12 APR. 1948
A.D. 33060

Kampen, 10 April 1948

BUREAU **B**
12-4-48

Onderwerp:

"Staking in de sigarenfabriek van de Firma van der Sluis te Kampen".

R A P P O R T .

o-o-o-o-o-o-o-o

Ondergetekende; MANNUS KOERS, hoofdagent van Politie te Kampen, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, heeft de ser U-We Edeelgestrengte hierbij het navolgende te rapporteren;-----
Naar aanleiding van het feit, dat de ambtenaren der Invoerrechten en Accijnzen te Kampen was medegedeeld, dat een zekere Egbert Dokter, wonende te Kampen, Begijnestraat 5 in zijn woning, zonder de vereiste vergunning, sigaren zou fabriceren, werd op Woensdag 7 April 1948 door de ambtenaren der Invoerrechten en Accijnzen BRUGMANS en MEIJERINK in de woning van voornoemde Dokter een onderzoek ingesteld, waarbij door hen een hoeveelheid tabak en tabaksproducten werd gevonden. Naderhand bleek de gevonden hoeveelheid tabak en de tabak waarvan de sigaren waren vervaardigd afkomstig te zijn van diefstal. Op datum voormeld, werd voornoemde Dokter, bij het verlaten van de sigarenfabriek van van der Sluis, welke is gevestigd aan de Voorstraat 78 te Kampen en alwaar hij als sigarenmaker werkzaam was, met andere arbeiders der fabriek door voornoemde ambtenaren gevisiteerd. Om en in de fabriek werd na de visitatie verschillende kleinere hoeveelheden tabak gevonden waaruit kon worden afgeleid, dat meerdere arbeiders, voordat zij werden gevisiteerd, kans hadden gezien zich te ontdoen van de tabak, welke zij uit de fabriek hadden onttreemd. Uit overwegingen, door de bevonden omstandigheden gemotiveerd, werd in de avond van diezelfde dag, door voornoemde ambtenaren in de woning van nog een der arbeiders der fabriek, een zekere R. Dor gelo, wonende te Kampen, Buiten Hofstraat 44, eveneens een onderzoek ingesteld, waarbij een hoeveelheid van ruim twee kilogram ruwe tabak werd aangetroffen, welke eveneens uit de fabriek van van der Sluis bleek te zijn onttreemd en wel door voornoemde Dor gelo.-----

Naar aanleiding van verder opgedane bevindingen werd op Donderdag 8 April 1948 door voornoemde ambtenaren der Invoerrechten en Accijnzen in een viertal woningen van andere arbeiders van de fabriek van van der Sluis, een onderzoek ingesteld. De eventueel daarvoor benodigde lastgevingen werden door de heer Burgemeester der gemeente Kampen ondertekend. De in de woningen der arbeiders ingestelde onderzoeken, waarbij tevens politiebassistentie werd verleend, leverde echter geen resultaat op. Deze onderzoeken werden, buiten voorkennis van de betrokken arbeiders, in de morgenuren van 8 April 1948 ingesteld. Deze arbeiders vernamen des middags van hun respectievelijke huisgenoten, dat in hun woningen een onderzoek was ingesteld. Zij bleken daarover ontstemd te zijn en eveneens de andere arbeiders der fabriek, aan wie zij des middags een en ander mededeelden. De arbeiders verweten een en ander aan de firmanten van de firma van der Sluis, die volgens hen de huiszoekingen had kunnen voorkomen en stakten als protest daartegen ongeveer anderhalf uur. Daarna verklaarden zij weer aan het werk te willen gaan doch eisten daarbij dat hun de anderhalf uur, gedurende welke zij gestaakt hadden, zou worden

uitbetaald. Daar de firmanten zich daartoe niet dadelijk bereid verklaarden, gingen de arbeiders, dertig in getal, andermaal in staking. Aangezien de firma van der Sluis grote orders voor sigaren had lopen en hun voorraad slechts gering was, moesten de firmanten tenslotte voor de eisen van de arbeiders zwichten. In het geheel werd twee uur en vijftien minuten gestaakt (2. 1/4 uur). De staking had overigens een heel rustig verloop. De eisen van de arbeiders werden daarbij verdedigd door het gemeenteraadslid, de heer Bos. De motivering bestond in het algemeen uit bagatelisering van de feiten en verder werd naar voren gebracht, dat indien een huiszoeking in tegenwoordigheid van politieambtenaren werd verricht, veelal ook andere goederen inbeslaggenomen werden, zoals recentelijk nog is geschied, toen de politie koffie en gecondenseerde melk inbeslag nam, waarvan naderhand kwam vast te staan, dat deze van diefstal afkomstig was. Dit zou volgens de motivering voor de betrokken personen hoogst onaangenaam zijn. Ook werd naar voren gebracht, dat toen in de morgen van 8 April 1948 o.a. in de woning van de sigarenmaker H. Selles, wonende Meeuwensteeg te Kampen (een bekend zwarthandelaarsadres, rapporteur) een onderzoek was ingesteld, daarbij ook enige flessen gevuld met jenever waren aangetroffen. Beweerd werd, dat de ambtenaren daarvan zouden hebben gedronken, de werkelijke toedracht is echter geweest, dat de ambtenaren, zonder daarvan te drinken, de alcohol aan een vluchtig onderzoek onderworpen hebben, teneinde te kunnen vaststellen, of dit mogelijk clandestien vervaardigde sterke drank kon zijn.-----

Waarvan door mij, Koers voornoemd, naar waarheid is opgemaakt, gesloten en getekend, dit rapport te Kampen op 10 April 1948.-----

M. Koers.

Aan de Heer Commissaris van Politie
te
K A M P E N .-
o-o-o-o-o-o-o-o

UITTREKSEL

Voor OD 209^B Naam Wilde Stakingen.
Origineel in OD 342 Naam Maand rapporten Overijssel
Volg nr. Ag. nr. 28692 Aard van het stuk Overzicht
Afd. Politie Zwolle Datum 2.2.48

Op 8 Jan'48 werd er 's middags in de vleeswarenfabriek van de Firma Meester te Wijhe, door 15 meisjes gestaakt. De oorzaak hiervan was gelegen, omreden het manlijk personeel in dit bedrijf er tegenop kwam dat deze meisjes f.34.80 1/2 kg. vet, 1 portie kluif en een 1/2 kg gehakt per week verdienden. Na overleg werd besloten de lonen van deze meisjes te verlagen tot f.24.80 per week. Dit werd oorzaak dat er in de middag van 8 Januari 1948 werd gestaakt door deze meisjes. Op 9 Jan'48 werd de arbeid door deze meisjes echter weer normaal hervat. Deze staking was zonder politieke achtergrond.

Uitgetrokken door PR Afd./Sectie ACD 4 Datum 19.3.48

UITTREKSEL

Voor OD 209 Naam Stakingen (wilde) (Levensmiddelen)

Origineel in Od 346 Naam Maandrapporten Zuid-Holland

Volg nr. Ag. nr. 24383 Aard van het stuk Verslag

..... Afz. I.D. Rotterdam Datum 8-11-47

~~Maandag 6 October 1947 vond bij de Aannemingsmaatschappij Van Waning, aan het Toepad alhier, een staking van een halve dag plaats. Een 60-tal arbeiders nam geen genoegen met een door de firma doorgevoerde loonorganisatie. De kwestie werd echter reeds in de loop van diezelfde dag opgelost.~~

Donderdag 9 October legden 125 loonslachters op het Abattoir alhier het werk neer als protest tegen de wijze, waarop controle werd gehouden op de plaats vindende vet- en vleesdierstallen, en waarvan enkelen hunner het slachtoffer geworden waren. Verder hadden zij bezwaren tegen de snelle berechting van de betrokkenen, terwijl de grondoorzaak gelegen was in het feit, dat hun inziens onderscheid gemaakt zou worden tussen de te berechten personen. De Eenheidsvakcentrale trachtte zich in deze kwestie te mengen, doch het stakingscomite stond scherp afwijzend tegenover haar. In de loop van Vrijdag 10 October 1947 werd de staking opgeheven, nadat beide partijen tot overeenstemming gekomen waren.

Uitgetrokken door BdG Afd./Sectie ACD 4 Datum 27-11-47

POLITIE LEIDEN

No. 428. I.D.

BILAGE(N) **Geheim.**

9D. 209

LEIDEN, 24 October

Volgno.

25 OCT 1947

ACD/22496

BUREAU B

22/10 27 OCT 1947

22372 - op 25/10 '47
Retour aan d. e. D.

In aansluiting op het U dezerzijds toegezonden schrijven, d.d. 20 October 1947, No.424 I.D., wordt het navolgende gerapporteerd:

Op 22 October 1947 heeft er een bespreking plaats gevonden tussen de stakende sigarenmakers en de directie van de Edelachtbaar Sigarenfabriek alhier. Het gevolg van deze bespreking is geweest, dat er overeenstemming werd bereikt en alle sigarenmakers hebben op 23 October 1947 het werk hervat.

Aan de eis van de stakers is toegegeven. Dit bleek mogelijk te zijn binnen het raam van de bepalingen van het C.A.O.-contract. Volgens de bepalingen van dit contract, kan voor het vervaardigen van bepaalde modellen sigaren, een hoger loon worden gegeven als door genoemde firma werd gegeven. Dit verschil bedroeg ongeveer 5% en hierover is thans overeenstemming bereikt.

Het geheel heeft een rustig verloop gehad. Ordeverstoringen kwamen niet voor.

22-10-47
22/10

AAN het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68 te
's-GRAVENHAGE.

POLITIE LEIDEN

No. 424. I.D.

BIJLAGE(N) Geheim.

Log²

LEIDEN, 20 October 1947

Volgnr.

22 OCT. 947

1947

ACC 22372

BUREAU B

22-10-47

KNV.

Op Vrijdag, 17 October 1947, zijn alle sigarenmakers van de firma A.H.J. WIJTENBURG, Edelachtbaar Sigarenfabriek aan de Oosterkerkstraat te Leiden, in totaal 103 man, in staking gegaan. Het betreft hier een z.g. wilde staking en de betreffende vakbonden staan hier niet achter met uitzondering dan van de E.V.C..

De oorzaak dezer staking is gelegen in een loongeschil. De werknemers eisen een loonsverhoging van 5%.

De werkgever staat op het standpunt, dat eerst het werk dient te worden hervat en dat daarna besprekingen over het geschil kunnen aanvangen.

Het gehele personeel bestaat uit ongeveer 250 personen waaronder ongeveer 60 vrouwen.

De staking is tot heden beperkt gebleven tot de sigarenmakers. Het overige personeel is normaal aan het werk gebleven.

Onder de stakers bevinden zich sigarenmakers uit Delft Gouda, Rotterdam en 's-Gravenhage en verder voor het merendeel ~~uit~~ Leidse sigarenmakers. Zij zijn georganiseerd in de 3 grote vakbonden terwijl er ongeveer 20 man lid van de E.V.C. is.

Bijzonderheden hebben zich tot dusver niet voorgedaan.

betr. het

het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68 te
's-GRAVENHAGE.

UITTREKSEL

Voor OD 209 5 Naam WILDE STAKINGEN

Origineel in OD 346 Naam MAANDRAPPORTEN ZUID-HOLLAND

Volg nr. Ag. n° 21966 Aard van het stuk Verslag

Afz. I.D. Rotterdam Datum 3-10-1947

Het aantal stakingen bleeff tot twee in totaal beparkt. Op 11 September 1947 eisten 35 meisjes, werkzaam bij de Firma Van Oordt & Co alhier, het ontslag van een hoofdjuffrouw; deze eis werd door de Directie van de hand gewezen en nadat het personeel voor de keus gesteld was, of ontslagen te worden, of aan het werk te gaan, besloten 11 meisjes tot het eerstgenoemde; de overige meisjes hervatten op 13 September wederom het werk.

Uitgetrokken door AGK Afd./Sectie ACD/4 Datum 27-10-1947

GEWEST 's-HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE
DISTRICT EINDHOVEN
COMMANDANT.

GD. 209¹

EINDHOVEN, 28 Juli 1947.

Volgno.
31 JULI 1947
ACD/ 18

19841

UITGEBOKT

Litt. M.a./'47 Geheim.

ONDERWERP: Werkstaking op sigarenfabriek
"Gulden Vlies" te HILVARENBEEK.

Bijlagen: -

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	<i>1-8-47</i>

19693

afgeleverd

In aansluiting op mijn schrijven dd. 25 Juli 1947, Litt. M.a./'47 Geheim, betreffende bovenvermeld onderwerp, heb ik de eer U Hoogedelgestrenge te berichten, dat alle arbeiders van opgemelde fabriek met ingang van 26 Juli j.l. het werk hebben hervat.

Tussen het hoofdbestuur van de Tabaksbewerkersbond en de Directie der fabriek werd overeengekomen, dat de reeds voor de staking gegeven loontoeslag van 20% op het verwerken van een mindere kwaliteit tabak gehandhaafd zou blijven. De door de arbeiders gestelde eis tot verhoging van die loontoeslag tot 30% werd niet ingewilligd.

De staking is rustig verlopen en extremistische activiteit is in deze niet gebleken.

Typ: vdH.

DE DISTRICTSCOMMANDANT,

De Officier der Rijkspolitie 1e. klasse,

H. W. Weerts,

AAN:

Het Hoofd van de Centrale
Veiligheidsdienst
te 's- GRAVENHAGE (in duplo). *vermildigd*

*lv 19693
van as 26/7
B
Uitvoer naar KCD.
naar I in XI
1/10/47*

*B
13 XI 7-8-47
1-8-47*

B
GEWEST 's-HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE
DISTRICT EINDHOVEN
COMMANDANT.

Litt. M.a./'47 Geheim.

Nummer:	
Datum:	29-7-47

EINDHOVEN, 25 Juli 1947.

Volgno.
26 JULI 1947
ACD/19693

ONDERWERP: Werkstaking op sigarenfabriek
"Gulden Vlies" te HILVARENBEEK

Bijlagen:

UITGEBOEKT

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrenge te berichten, dat op 23 Juli j.l. te 17.00 uur 11 arbeiders van de sigarenfabriek "Gulden Vlies" te HILVARENBEEK het werk hebben neergelegd als gevolg van een loon geschil.

Nadat zij reeds een loontoeslag van 20% op het verwerken van een mindere kwaliteit tabak hadden gekregen, eisten zij dat deze tot 30% zou worden opgevoerd

De daaropvolgende dag, 24 Juli 1947 te 12.00 uur, hebben de overige 64 arbeiders van opgemelde fabriek zich met de stakers solidair verklaard en eveneens het werk neergelegd.

Met het hoofdbestuur van de Tabaksbewerkerbond kon geen contact worden opgenomen, aangezien dit voor studiereis in België verbleef. Zodra genoemd hoofdbestuur is teruggekend, vermoedelijk hedenmiddag 25 Juli zullen besprekingen worden gehouden en zal getracht worden in deze een regeling te treffen. Verwacht wordt, dat de staking slechts enkele dagen zal duren.

Ongeregeldheden hebben niet plaats gehad. Zowel in de omgeving der fabriek als in het overige gedeelte der gemeente is alles rustig.

Bij het terzake ingestelde onderzoek is extremistische activiteit tot op heden niet gebleken.

Typ: vdH.

DE DISTRICTSCOMMANDANT,

De Officier der Rijkspolitie 1e. klasse

~~H.W. Weerts~~

AAN:

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te

's-Gravenhage (in duplo).
=====

vermijnd

Inlichtingendienst
Zeist.

B
UITGEBOKT

AAN: Het Hoofd van de Centrale
Veiligheidsdienst,
Javastraat 68
's-GRAVENHAGE.

Volgno.

21 JULI 1947

ACD/18481

De I.D. Zeist heeft de eer de C.V.D. het navolgende te rapporteren:

Op 18 Juli 1947 besloten de bakkersgezellen alhier, aangesloten bij de Alg. Bond van arbeiders in het bakkersbedrijf, in staking te gaan op grond van de beslissing van de bakkerspatroons om de vakantie-toeslag niet in eens, maar 50 % nu en 50 % aan het einde van het jaar uit te keren.

Na gehouden bespreking tussen partijen besloten de bakkersgezellen echter om het werk in de ochtend van 19 Juli 1947 weer aan te vangen, zodat het economisch leven van dit conflict geen nadelen ondervond.

Wanordelijkheden hadden niet plaats.

Zeist, 19 Juli 1947.

De I.D. Zeist.

LUNAU B

1947

21-7-47

GEWĒST 's-HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE
DISTRICT EINDHOVEN
COMMANDANT.

B.
BUREAU D

EINDHOVEN, 5 Juli

Volgnr. 947.
7 JULI 1947
ACD/ 18015.

Litt.K.a./'47 Geheim.

Nummer:	
Datum:	7-7-'47

ONDERWERP: Staking op Velasquessigarenfabriek te Ve l d h o v e n .

Bijlagen:

UITGEBOEKT

Cv. 17097i 3/13

nam. V en VI

In aansluiting op mijn schrijven dd. 2 Juli 1947, Litt. K.a./'47 Geheim, betreffende bovenvermeld onderwerp, heb ik de eer UHogedelgestrengde te berichten, dat bedoelde staking met ingang van 3 Juli j.l. definitief is beëindigd.

De door de arbeiders gestelde eis van een loontoeslag voor het verwerken van een mindere kwaliteit tabak, is in zoverre ingewilligd, dat deze loontoeslag is toegekend tot een zodanig percentage, dat thans bij het verwerken van een mindere kwaliteit tabak ongeveer eenzelfde weekloon wordt bereikt als voorheen bij de verwerking van betere kwaliteiten het geval was.

De staking is rustig verlopen en extremistische activiteit is in deze niet gebleken.

Tmp: vdH.

DE DISTRICTSCOMMANDANT,

De Officier der Rijkspolitie 1e.kl.,

W. Weerts

H. W. W e e r t s .

AAN:

Het Hoofd van de Centrale
Veiligheidsdienst
te

's- G r a v e n h a g e .

(in duplo)

aanvraag B.

*93 A
B VI
8-7-47*

209/1
EINDHOVEN, 2 Jul

Versn.
1947
3 JULI 1947
ACD/17897

Litt. K.a./'47 Geheim.

ONDERWERP: Staking op Velasquessigarenfabriek
te V e l d h o v e n .

INTGEROEP

Bijlagen: -

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	3-7-47

Hierbij moge ik UHoogedelgestrenge berichten, dat in de voormiddag van 1 Juli 1947 een zognaamde wilde staking is uitgebroken onder het personeel der Velasquessigarenfabriek te VELDHOVEN.

Van het circa 300 man omvattende personeel zijn circa 125 man in staking gegaan.

De reden der staking is, dat een loontoeslag van 5% op het verwerken van een mindere kwaliteit tabak werd geweigerd.

Ingevolge een bereid getroffen regeling tussen werkgevers en fabriekscommissie is het werk, in afwachting van inwilliging der door de arbeiders gestelde eisen, hedenmorgen 2 Juli 1947 hervat.

Ongeregeldheden hadden niet plaats. Zowel in de omgeving der fabriek als in het overige gedeelte der gemeente is alles rustig.

Extremistische activiteit is tot op heden niet gebleken.

De besprekingen omtrent het al dan niet inwilligen der eisen zijn nog gaande.

De definitieve voortzetting of beëindiging staking zal zodra mogelijk worden bericht.

Typ: vdH.

DE DISTRICTSCOMMANDANT,

De Officier der Rijkspolitie 1e. kl.,
o.l. De Adjudant toegevoegd,

AAN:

Het Hoofd van de Centrale
Veiligheidsdienst
te 's-Gravenhage (in duplo).

A.C. Vissers
A.C. V i s s e r s .

BUREAU NATIONALE VEILIGHEID
H. O. NETHERLANDS SECURITY SERVICE

Nr.
Onderwerp
Subject
Bijlagen
Enclosures
Typ.
Dict.

C.B. 915 - 50.000 - 12 - '45

209

Toelichting op bericht I D Amersfoort
dat. 1 Juli '47.

Voor de oorlog is dat zal nu ook nog
wel zo zijn, kreeg een sigarenmaker
voor iedere 1000 sigaren een zeker
gewicht aan dekblad. Het gewicht was
afhankelijk van de vorm van de sigaar
en de kwaliteit van het dekblad en
werd gecontroleerd door de fabriekscommissie.
Wil een sigarenmaker een grotere productie
halen dan zal hij in vele gevallen iets
stordiger omgaan met zijn dekblad waar-
door hij minder zuinig werkt en dus
niet uitkomt. Het is dus begrijpelijk
dat de arbeiders het te veel gebruikte
materiaal de volgende week moesten
inhalen. *Red. 2000*

4731/

L. D. Amersfoort.

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	1-7-47

1. Juli

Volgn.	1947.
2 JULI 1947	
ACD/17035	

Onderwerp: Wilde staking bij Spaan en Bertram N.V. te Amersfoort.

UITGEBOEKT

∠ niet

Op de sigarenfabriek van Spaan en Bertram N.V. te Amersfoort, is op Vrijdagmorgen 27 Juni 1947 een wilde staking uitgebroken welke plm. 140 arbeider(sters) omvat.

Het betrof hier een staking tegen de lage lonen, dan wel dat enige arbeiders naar hun mening te weinig materiaal ter werking kregen.

De arbeiders, die op stukloon staan, ontvangen minimum loon 36 gulden, dat van 1 Juni 1947 af bij C.A.C. vastgesteld is op 37.50 gulden. Het college van Rijksbemiddelaars moet hier echter zijn goedkeuring nog aan hechten. Tijdens een Zaterdagmiddag gehouden bespreking heeft men de kwestie van het materiaal besproken, waarbij de directie toezegd, wanneer men slecht materiaal heeft, de lonen met 5% verhoogd zullen worden.

Op Maandag 30 Juni 1947 hebben alle arbeiders het werk hervat.

Opmerkingen: Uit een dezerzijds ingesteld onderzoek, deelde de procuratiehouder van bovengenoemde sigarenfabriek, ~~nam~~ de heer H. Bregman, mede, dat de sigarenmakers in meergenoemde fabriek, wekelijks van de fabriekschef een bepaald kwantum dekbladeren ontvangen, voldoende voor de productie van een week. Dit kwantum wordt door de z.g. fabriekscommissie op het aantal gecontroleerd. Iedere arbeider komt met dit hem verstrakte aantal bladeren uit; meestal houdt men bladeren over. Een aantal arbeiders wagen echter door het aantal bladeren heen en deze arbeiders vroegen aan de chef dan ook om er een aantal bij te mogen ontvangen. Dit is hun niet geweigerd, doch er is hun te verstaan gegeven, dat dit aantal in mindering werd gebracht van het hun de volgende week te verstrekken aantal. Hiermede gingen een aantal arbeiders niet accoord. Daar de meeste van dit aantal steeds te kort komt, bleef ook de de fabrieks-Directie voet bij stuk houden en liet zij geen dekbladeren bijgeven. Het aantal arbeiders echter wist het zover te krijgen, dat ongeveer 122 arbeiders het werk neerlegden en een z.g. "sit down" staking begonnen.

Zij verlieten de fabriek ook niet, behalve, zoals normaal gebeurd, tijdens de schafttijden. Een twintigtal arbeiders, waaronder, twee ex. N.S.B. ers (vrouwen) werkten door, zonder last te hebben van de stakers.

Op Zaterdag 28 Juni 1947 is een vergadering belegd door de bestuurders der diverse vak-organisatie's, welke vergadering, zoals als werd vernomen, vrij rumoerig verliep. Op deze vergadering hebben de besturen, voornoemd, de arbeiders aangemaand, om op 30 Juni 1947 het werk weer normaal te hervatten, hetgeen dan ook is geschied. De arbeiders ontvangen geen loon van de dag dat zij gestaakt hebben.

Thans is alles rustig en werken de arbeiders weer normaal.

POLITIE LEIDEN

No. 328-C. I.D.

BIJLAGE(N)

13
UITGEBOEKT

LEIDEN, 5 Juni

Volgno.
6 JUNI 1947
ACD/16965

BUREAU D	
Nummer:	
Datum:	9-6-47

De op 13 Mei 1947 uitgebroken staking aan de meel-fabriek "De Sleutels", v.h. De KOSTER & Co te Leiden, is hedenmorgen, (5 Juni) opgeheven.

De stakers hebben onder de oude loonvoorwaarden het werk hervat.

De directie heeft zich echter bereid verklaard, het loonverschil tus~~s~~chen een 3e- en 2e klasse gemeen- te, te storten in een z.g. vernieuwingsfonds en dit in termijnen aan de werknemers uit te betalen, mits één en ander wordt goedgekeurd door de Rijksbemidde- laars.

Dit zou dus neerkomen op een tegemoetkomen aan de eisen van de werknemers, die zoals bekend, van de 3e- in de 2e klasse loongroep wilden worden geplaatst.

Op een enkele uitzondering na, heeft het gehele personeel hedenmorgen te 7 uur het werk hervat.

AAN het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68 te
's-GRAVENHAGE.

UITTREKSEL

Voor OD 209 Naam WILDE STAKINGEN
Origineel in OD 345 Naam MAANDRAPPORTEN NOORD-HOLLAND
Volg nr. Ag. nr. 16881 Aard van het stuk
..... Afz. ID Haarlem Datum Mei 1947

Op Vrijdag 23 Mei dreigde te Haarlem een staking uit te breken onder het bakkerijpersoneel in deze gemeente. Geest werd toekenning van 15 % loonsverhoging. Nadat in den middag geconfereerd was van 15.00 tot 17.20 uur tussen de vertegenwoordigers van kerngroepen en de patroons organisatie, werd besloten de staking op dien datum niet te doen doorgaan, doch deze voorlopig 14 dagen uit te stellen. De stand van zaken is thans zo, dat, indien op Vrijdag 6 Juni a.s. de eisen van de bakkersgezellen niet zijn ingewilligd, deze dan in staking zullen gaan.

Naar verluidt, dreigt ook bij de N.V. Droste's Cacao-en Chocoladefabrieken een staking uit te breken. Ook daar zijn de eisen loonsverhoging. Volgens verkregen inlichtingen zou aldaar tot staking worden overgegaan, indien dan de eisen der arbeiders op uiterlijk Zaterdag 14 Juni a.s. nietwas voldaan.

Op aanwijzing van B -V

Uitgetrokken door JW Afd./Sectie ACD Datum 18-6-47

POLITIE LEIDEN

No. 328.B. I.D.

BIJLAGE(N)

UITGEBOKT

LEIDEN, 21 Mei

BUREAU B

Volgno.

23 MEI 1947

ACD/165339

Nummer:

Datum:

29-5-47

Omtrent de uitgebroken staking bij de meelfabriek "De Sleutels" alhier, wordt nog het navolgende gerapporteerd:

Met behulp van een wisselend aantal studenten, wordt door een twintig-tal technische arbeiders van het bedrijf, dat niet in staking is gegaan, sinds 14 Mei 1947, gewerkt van 9-tot 17 uur, teneinde de half afgewerkte producten, welke aan bederf onderhevig zijn, te verwerken.

Deze werkzaamheden komen deze week ten einde en dan zal het bedrijf geheel stil komen te staan.

Het aantal Leidse studenten, dat in bedoeld bedrijf werkt, varieert van 8 tot 34.

Over het algemeen heeft de staking een rustig verloop.

Op 16 Mei hebben stakers verschillende personen van het technisch personeel, dat niet staakt, in de omgeving van hun woning opgewacht en hen bewogen het werk eveneens neer te leggen.

Uit vrees voor molestatie hebben vier personen hieraan gevolg gegeven.

Eveneens is een chauffeur van de firma Van der REIJDEN, meelhandel alhier, op 16 Mei door stakers bedreigd, omdat hij meel van de fabriek (De Sleutels) vervoerde.

Dit heeft echter geen verdere gevolgen gehad en nog steeds vindt dit vervoer op normale wijze doorgang.

Op 17 Mei zijn door stakers pamfletten verspreid, waarin een uiteenzetting wordt gegeven van het conflict. (Een exemplaar hiervan wordt hierbij gevoegd).

Door de Nieuwe Leidse Courant is de inhoud van dit pamflet in zijn geheel gepubliceerd in haar nummer van Dinsdag, 20 Mei 1947.

Inmiddels hebben de stakers een steun-actie op touw gezet en wordt er met intekenlijsten onder de Leidse bevolking gewerkt. Het ligt in het voornemen, om aan gehuwde stakers f.25,-- en aan ongehuwde stakers f.15,-- per week uit te keren.

Volgens bekomen inlichtingen, zou er in enkele dagen reeds een bedrag van meer dan f.2.000,-- zijn opgehaald bij de Leidse bevolking. De Politie treedt op tegen het zonder vergunning inzamelen van gelden door de stakers, doch uiteraard is dit niet geheel tegen te gaan.

Enkele geldinzamelaars zijn reeds door de Politie geverbaliseerd, waarbij tevens het ingezamelde geld in beslag werd genomen. Besprekingen tussen de Directie der meelfabriek en de stakers, om tot oplossing van het conflict te komen, hebben tot op heden niet plaats gehad.

AAN

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68 te
's-GRAVENHAGE.

Stadsnieuws

De staking bij de Meelfabriek „De Sleutels”

Het personeel richt zich tot de Leidse burgerij

Naar aanleiding van de staking bij de Meelfabriek „De Sleutels” heeft het gezamenlijke personeel zich thans tot de Leidse burgerij gericht met een circulaire, waaraan wij het volgende ontleen:

Voor de tweede maal binnen een tijdsverloop van vijf weken heeft het personeel van de N.V. Meelfabriek de „Sleutels”, v/h. Koster en Co., zich genoodzaakt gezien het werk neer te leggen.

Er moeten wel ernstige redenen ten grondslag liggen aan dit optreden van het personeel, inderdaad. Daarom achten wij het noodzakelijk een korte uiteenzetting te geven van de oorzaken welke tot dit tweede conflict hebben geleid. De arbeiders die werkzaam zijn in de hier gevestigde bedrijven, o.a. de textiel en conserven-fabrieken zijn in de tweede gemeenteklasse ingedeeld. Het personeel dat werkzaam is op de Meelfabriek de „Sleutels” is echter in de derde gemeenteklasse geplaatst, omdat dit bedrijf in een derde bedrijfsgroep is gerangschikt.

Nu vertonen onze lonen wel enig verschil met die, welke b.v. in de textiel- en conservenfabrieken worden verdiend. Daar is het zó, dat men door middel van premie, tarief, prestatie en diversen het loon van de daar werkende arbeiders niet onbelangrijk kan verhogen.

Van werkgeverszijde in de maalin-dustrie is steeds betoogd, dat in hun bedrijf zoiets niet mogelijk is. Vandaar onze eis, van de 3e gemeenteklasse in de tweede klasse te worden geplaatst. Dit geldt ook voor wat het z.g. stelsel betreft van premie en diversen.

Vanaf het moment, dat er onderhandelingen gevoerd zijn over de totstandkoming van een collectieve arbeidsovereenkomst, is door ons voortdurend gewezen op deze schromelijke onrechtvaardigheid, welke ten volle door de hoofbesturen van onze organisaties is erkend. Om echter onze goede wil te tonen hebben wij in het aanvaarden van dit contract toegestemd, met dit voorbehoud, dat na de ondertekening van de overeenkomst de kwestie van de tweede klasse opnieuw een punt van bespreking zou uitmaken tussen de organisaties, directie, Stichting van de Arbeid en het College van Rijksbemiddelaars. Ondanks ons herhaald aandringen is van een redelijke oplossing geen sprake geweest.

Bijna 1½ jaar heeft dit spelletje van de een naar de ander te wijzen geduurd. (Vindt U het zelf ook niet welletjes?) Ontelbare conferenties hebben plaats gevonden niet alleen door bovengenoemde organen, maar ook door de bedrijfskern, welke op onze fabriek aanwezig is. Maar steeds was het resultaat nihil. Men probeerde ons aan het lijntje te houden. Toen ongeveer voor vijf weken uit protest tegen het op de lange baan schuiven van deze rechtvaardige eis het werk is stilgelegd, is ons opnieuw beloofd dat

binnen 14 dagen getracht zou worden een oplossing te bereiken. Ons vertrouwen is daarin opnieuw beschaamd gemaakt. Met bitterheid hebben wij moeten constateren, dat van enige tegemoetkoming geen sprake is geweest. Dit maakt aan ons geduld een einde.

Dinsdag j.l. heeft het personeel met grote eenstemmigheid wederom het werk stilgelegd om er aan te herinneren dat voor ongeveer vijf weken door de Directie en andere instanties een belofte is afgelegd welke niet is vervuld. In het licht van hetgeen er aan vooraf is gegaan, kan dit conflict echter niet als een „wilde staking” beschouwd worden. Doch dit wordt alleen door bepaalde elementen gebruikt om een prachtige eensgezindheid van het personeel te breken.

Wij welken echter in het bijzonder de arbeiders op onze strijd te ondersteunen. De organisaties, waarin wij zijn georganiseerd, kunnen deze staking niet erkennen, omdat zij gebonden zijn aan het collectieve contract. Ondanks het advies dat gegeven is om de staking op te heffen, hebben de arbeiders besloten daaraan geen gevolg te geven, in het vaste vertrouwen, dat de Leidse werkende bevolking ons haar sympathie niet zal onthouden. Bedenkt dat onze strijd ook de Uwe is.

Met een beroep op de burgerij om op de lijsten in te tekenen, waarbij speciaal aan de vrouwen steun wordt verzocht, eindigt het manifest aldus: Indien deze ons hun steun schenken, is onze rechtvaardige strijd zoveel gemakkelijker te voeren.

POLITIE LEIDEN

No. 328.A. I.D.

BIJLAGE(N)

UITGEBOKT

LEIDEN, 16 Mei

Volgno.

19 MEI 1947

ACD/5324

BUREAU B	
Nummer:	
Deur:	29-5-47

In aansluiting op het schrijven, d.d. 14 Mei 1947, No. 328 I.D. betreffende de staking aan de Meelfabriek "De Sleutels" alhier, wordt nog het volgende gerapporteerd:

In overleg met de Burgemeester dezer gemeente en Minister DREES, heeft de Directie van genoemde Meelfabriek een beroep gedaan op de Leidse studenten, om het noodzakelijke werk in de fabriek te verrichten, teneinde bederf te voorkomen van een groote partij meel. Een 30-tal studenten heeft aan deze oproep gehoor gegeven en is in de namiddag van Woensdag, 14 Mei 1947, in de fabriek aan de arbeid gegaan. Het is echter niet de bedoeling, dat bedoelde studenten het bedrijf zullen gaande houden, doch zij verrichten uitsluitend noodzakelijke arbeid om bederf van half afgewerkte producten te voorkomen. Dit zal vermoedelijk duren tot 20 Mei a.s. Indien op die datum het conflict niet is opgelost, komt het bedrijf geheel stil te staan. Ongeregeldheden kwamen tot op heden niet voor.

AAN het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68 te
's-GRAVENHAGE.

POLITIE LEIDEN

No. 328. I.D.

BIJLAGE(N)

LEIDEN, 14 Mei

Volgno.

17 MEI 1947

ACD/15393
1947

UITGEBOEKT

BUREAU B	
Nummers	
Datum	19-5-47

Op 13 Mei 1947, te 10 uur, is het fabrieks-personeel, bestaande uit ongeveer 125 man, van de Meelfabriek "De Sleutels", v.h. DE KOSTER & Co. N.V. te Leiden, in staking gegaan.

Het betreft hier een z.g. wilde staking, welke niet door enige organisatie wordt gesteund.

De oorzaak der staking is een loongeschil. De arbeiders eisen een loon, dat vastgesteld is voor een 2e klasse gemeente. (Leiden is voor dit bedrijf in de 3e klasse ingedeeld).

Op 8 April 1947, legden bedoelde arbeiders om dezelfde reden het werk neer. Op 9 April d.a.v. werd deze staking toen opgeheven. Van werknemerszijde is toen de eis gesteld, dat het geschil binnen 14 dagen moest worden opgelost en dat hun dan een loon moest worden uitbetaald, dat volgens contract is vastgesteld voor een 2e klas gemeente. Aangezien aan deze eis geen gevolg is gegeven, hebben zij thans wederom het werk neergelegd. Het gehele bedrijf, met uitzondering van het kantoorbedrijf, ligt momenteel stil.

Van enige actie van de zijde der E.V.C., is bij dit conflict niets gebleken. Bijna het gehele fabrieks-personeel is georganiseerd in de neutrale Fabrieks Arbeiders Bond.

Ongeregeldheden kwamen tot dusver niet voor.

AAN het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68 te
's-GRAVENHAGE.

POLITIE LEIDEN

No. 299. I.D.

BIJLAGE(N)

BUREAU B	
...	...
...	28-4-47

LEIDEN, 10 April 1947.

209.

Volgno.
12 APR. 1947
ACD/2544.

13205.

In aansluiting op mijn schrijven, d.d. 9 April 1947, No. 298 I.D., bericht ik U, dat bedoelde werkstaking is opgeheven. Op 9 April te 14 uur, hebben alle arbeiders het werk hervat.

De werknemers handhaven echter hun eisch, om in de 2e klasse loongroep te worden opgenomen en zij hebben een termijn van 14 dagen gesteld, om deze kwestie in overleg met de Rijksbemiddelaars te regelen.

Indien na het verstrijken van deze termijn hun eisch niet is ingewilligd, zullen de betrokken arbeiders wederom in staking gaan. In dat geval, zullen de vakorganisatie's hun actie steunen.

Het werkverzuim, dat tengevolge dezer staking is ontstaan, zal door den werkgever worden vergoed.

Door de spoedige oplossing (voorloopige) van het conflict, zijn er met het oog op de voedselvoorziening, geen nadeelige gevolgen ontstaan.

Onregelmatigheden kwamen niet voor.

AAN het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst.
 Javastraat 68 te
 's-GR A V E N H A G E.

DOSS. No.:

CRT.: WAARN. DOOR.

DATUM: 10-4-47

PAR.:

De staking aan de Leidse Meelfabriek

De strijd van het personeel der Leidse Meelfabriek „De Sleutels”, die zijn aanleiding heeft gevonden in een loongeschil, toonde op dringende wijze aan hoe sterk de noodzakelijkheid van loonsverhoging wordt gevoeld in de rjen van de arbeidersklasse.

Tot een goed begrip van de actie, die het personeel van dit bedrijf voor de inwilliging van de meer dan gerechtvaardigde eisen voerde, diene het volgende.

Sinds December 1946 hebben de arbeiders er onophoudelijk op aangedrongen, dat enige herzieningen tot stand zouden komen in het arbeids-contract, dat door den Rijksbemiddelaar was vastgesteld.

Zij hebben toen dit contract aanvaard op voorwaarde, dat binnen drie maanden na het tekenen een functieverdeling tot stand zou komen en tevens de mogelijkheid open zou blijven, dispensatie van het 2e klasse loon te verkrijgen.

De Directie deed toenmaals toezegging dit 2e klasse loon wel te willen betalen en in afwachting van een nieuwe overeenkomst, dit meerdere loon in een vernieuwingsfonds te zullen storten. Dit is nu bijna 1½ jaar geleden.

De belofte niet nagekomen

Het verzoek om in de 2e gemeenteklasse geplaatst te worden werd door de Stichting van de Arbeid erkend, maar door het college van Rijksbemiddelaars afgewezen, met de motivering, dat de lonen in de meelfabriek, die nog steeds 3e klasse is, in wezen niet verschilden met de lonen in andere fabriekmatige bedrijven, bijv. die der conserven-industrie, welke in de 2e gemeenteklasse geplaatst zijn.

Door de arbeiders en hun organisaties kon worden aangetoond, dat de groep die het minimumloon hadden in de Meelfabriek groter was, dan die der arbeiders in de andere vergelijkbare bedrijven.

Er zijn in dit bedrijf 3 loongroepen, te weten, van het magazijn, het molen- en het wasserijpersoneel.

In elk dezer groepen is weer een bepaalde marge, waarvan de verschillen variëren van 77 tot 85 cent per uur.

Het transigeren van de Directie ten opzichte van de lonen alsmede het niet nakomen van de beloften inzake de stortingen in het vernieuwingsfonds, vormde tenslotte de druppel die de emmer deed overlopen bij het personeel.

Dinsdagmiddag, toen de middagploeg met de arbeid moest aanvangen, werd het werk neergelegd.

Een wilde staking?

Zodra de hoofdbesturen van de betrokken organisaties in kennis werden gesteld met de houding van het personeel, gaven zij te kennen dat deze staking niet door hen erkend kon worden, omdat deze niet volgens de regels van het spel was geproclameerd. Hun advies luidde dan ook de staking onmiddellijk op te heffen voor er sprake kon zijn van onderhandelen.

In een gistermorgen gehouden vergadering van het personeel met de hoofdbesturen van de Ned. Bond v. Fabr.arbeiders en R.K. organisatie werd dan ook na uitvoerige besprekingen door het personeel het besluit genomen de staking op te heffen, mits de twee stakingsdagen zouden worden uitbetaald door de Directie en het te weinig gestorte bedrag in het vernieuwingsfonds zou worden aangevuld. Met deze voorwaarden is de Directie gedeeltelijk accoord gegaan, zodat het personeel des middags de arbeid heeft hervat.

Al zijn de eisen van de arbeiders dan ook niet geheel ingewilligd, tevergeefs is dit daadwerkelijk optreden niet geweest en met voldoening kunnen zij vaststellen een gedeeltelijke overwinning te hebben behaald.

DOSS. No.: _____
 CRT.: VOLKSKRANT
 DATUM: 9-4-47
 PAR.: _____

LAATSTE NIEUWS Leidse meelfabriek staakt

LEIDEN, 8 April. — De arbeiders van de meelfabriek „De Sleutel” alhier hebben vandaag het werk neergelegd. Deze staking, die 130 man omvat, is uitgebroken, omdat aan de eis, dat Leiden in de tweede gemeentelijke klasse voor arbeiders in de maalindustrie zou worden opgenomen, niet is voldaan. De bona fide vakbonden hebben een en ander reeds meermalen als een gerechtvaardigd verlangen van de arbeiders naar voren gebracht, maar het college van Rijksbemiddelaars wees het voorstel af. Aangezien „De Sleutel” Leiden, Den Haag, een gedeelte van Gouda en de streek rond Alphen aan de Rijn van meel voorziet, is het gevaar niet denkbeeldig, dat, indien niet spoedig overeenstemming wordt bereikt, er in die steden moeilijkheden in de distributie van het brood zullen ontstaan.

DOSS. No.: _____
 CRT.: NIEUWE OL
 DATUM: 9-4-47
 PAR.: _____

Staking bij meelfabriek

Onder het fabriekspersoneel der N.V. meelfabriek „De Sleutel”, v/h de Koster en Co te Leiden is naar aanleiding van een loonkwestie een wilde staking uitgebroken, welke ongeveer 130 man omvat. Er zijn besprekingen gaande en men hoopt, dat deze op korten termijn zullen leiden tot beëindiging van het conflict. De broodvoorziening van Den Haag wordt, naar men ons mededeelde, niet direct in gevaar gebracht door deze staking.

DOSS. No.: _____
 CRT.: HAASBODE
 DATUM: 9-4-47

STAKING BIJ LEIDSCHIE MEELFABRIEK

Onder het fabriekspersoneel der N.V. meelfabriek „De Sleutel” te Leiden is, naar aanleiding van een loonkwestie, onverwacht een wilde staking uitgebroken, welke ongeveer 130 man omvat. Dit is vrijwel al het personeel, dat op weekloonbasis werkzaam is. Er zijn momenteel besprekingen gaande tusschen de directie en vertegenwoordigers der werknemers-vakbonden. Men hoopt dat deze onderhandelingen op korten termijn zullen leiden tot beëindiging van het conflict, aangezien bij voortduring de broodvoorziening van de Rijnstreek, Den Haag en de omgeving van Leiden in gevaar zou kunnen worden gebracht. Verscheidene gemeenten in de naaste omgeving van Leiden beschikken over een bloemvoorraad, welke slechts voor enkele dagen toereikend is.

DOSS. No.: _____
 CRT.: VOLKSKRANT
 DATUM: 10-4-47
 PAR.: _____

Einde staking in meelfabriek

LEIDEN, 9 April. — De arbeiders van de meelfabriek „De Sleutel” alhier hebben hedenmiddag om twee uur het werk hervat, nadat besprekingen met de directie er toe hebben geleid, dat, als gevolg van de eis van de arbeiders, contact opgenomen zal worden met het college van Rijksbemiddelaars. Als ultimatum is een termijn van veertien dagen gesteld, binnen welke periode een oplossing gevonden moet worden.

DOSS. No.: _____
 CRT.: H. D.
 DATUM: 9-4-47
 PAR.: _____

Staking bij Leidsche meelfabriek

Onder het fabriekspersoneel der N.V. Meelfabriek „De Sleutel” te Leiden is geheel onverwacht, naar aanleiding van een loonkwestie, een wilde staking uitgebroken, welke ongeveer 130 man omvat. Dit is vrijwel al het personeel, dat op weekloonbasis werkzaam is. Er zijn besprekingen gaande tusschen de directie en vertegenwoordigers der werknemers-vakbonden. Men hoopt, dat deze onderhandelingen op korten termijn zullen leiden tot beëindiging van het conflict. Aangezien bij voortduring de broodvoorziening van de Rijnstreek, Den Haag en de omgeving van Leiden in gevaar zou kunnen worden gebracht.

DOSS. No.: _____
 CRT.: WAARHEID R.
 DATUM: 10-4-47
 PAR.: _____

Staking bij meelfabriek te Leiden opgeheven

Naar wij vernemen heeft het personeel, dat bij de N.V. meelfabriek „De Sleutel” te Leiden in staking was gegaan, gistermiddag onder dezelfde arbeidsvoorwaarden de werkzaamheden hervat.

DOSS. No.: _____
 CRT.: WAARH. Gra.
 DATUM: 10-4-47
 PAR.: _____

Staking in Leidse meel- fabriek

Het personeel van de meelfabriek „De Sleutel” te Leiden, bestaande uit 130 man, is Dinsdag 8 April in staking gegaan. De oorzaak van deze staking is gelegen in de afwijzing van het verzoek om Leiden in de tweede gemeenteklasse in te delen bij de vaststelling van lonen voor arbeiders in de maalindustrie. Hoewel de diverse vakorganisaties steeds de rechtvaardigheid van dit verzoek hebben verdedigd, wees het College van Rijksbemiddelaars het van de hand. „De Sleutel” voorziet een groot deel van Zuid-Holland van meel, zodat moeilijkheden bij de brood-distributie in het betrokken gebied worden verwacht.

*Mr R. de manning aan
 van kely's verloop over
 staking meel. Leidsche
 J. D. Leiden pers. co; col.
 her de beëindiging nog
 niet. 22/4.47. II*

POLITIE LEIDEN

No. 298 I.D.

BIJLAGE(N)

LEIDEN, 9 April 1947.

209

BUREAU B		Volgno.
		11-4-47
		11-4-47
		ACD/13405

Op 8 April 1947, is het fabrieks-personeel, bestaande uit ongeveer 130 man, van de Meelfabriek "De Sleutels" v.h. De KOSTER & Co. N.V. te Leiden, in staking gegaan.

Het betreft hier een z.g. wilde staking, welke niet door eenige organisatie wordt gesteund.

De oorzaak der staking is een loongeschil. De arbeiders eischen een loon, dat vastgesteld is voor een 2e klasse gemeente. (Leiden is voor dit bedrijf in de 3e klasse ingedeeld).

Het geheele bedrijf, met uitzondering van het kantoor, is door deze staking stil komen te liggen, hetgeen ernstige gevolgen voor de voedselvoorziening kan teweeg brengen, indien de staking langdurig wordt.

Er worden echter tusschen de werknemers en de directie van het bedrijf onderhandelingen gevoerd, om het geschil op te lossen. Het grootste gedeelte van het personeel, dat in staking ging, is georganiseerd in de neutrale Fabrieks-arbeiders Bond; Van eenige actie van de zijde der E.V.C. is bij dit conflict niets gebleken. Er zijn slechts enkele bij dit conflict betrokken arbeiders in de E.V.C. georganiseerd.

Ongeregeldheden kwamen tot dusver niet voor.

AAN het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst.
Javastraat 68 te
's-GRAVENHAGE.

GEMEENTE ROOSENDAAL EN NISPEN

POLITIE

ROOSENDAAL, 27 Februari 1947

No. *OV*

Onderwerp:

Bijl.: 2.

Voligno.
SMAART 47
ACD/11549

Aan den Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 66
's-GRAVENHAGE.

Bijgaand doe ik U toekomen de rapporten mijner administratie dd. 25 en 26 Februari 1947, nos. 80/47 en 81/47, betreffende een bij de N.V. Karel van Wely's Sigarenfabrieken, alhier, uitgebroken staking, welke intusschen is opgeheven.

Ordeverstoringen vonden niet plaats.

Typ.E.

De wnd. Korpschef van Politie,

Coll. *3*

Stuitje
(H. Stuitje).

Komen met voor
U

BUREAU B.	
Nummer:	
Datum:	<i>4-3-47</i>

BUREAU B

Nummer:

Datum:

3 MAART 1947

Volgno.

28 FEB. '47

ACD/11449

"DE STEM"

R.K. Dagblad te Breda,
van 25-2-1947

Wilde staking te Roosendaal

Sigarenmakers verlieten de K.V.W.-fabriek

MAANDAGMIDDAG is onder de sigarenmakers van de K.V.W.-fabriek te Roosendaal een wilde staking uitgebroken.

Naar wij vernemen kon in verband met het verwerken van bepaalde soorten tabak volgens de sigarenmakers geen voldoende productie worden behaald. Er werd daarom een toeslag van 10 pct. op het stukloon gevraagd. Een der afdelingen zou van de directie de toezegging hebben verkregen, dat de toeslag zou worden verstrekt, waarop ook een tweede afdeling dezen toeslag vroeg. De dir. wenscht daarop niet geheel in te gaan, waar na de sigarenmakers het bedrijf verlieten.

Inmiddels heeft de fabriekscommissie de kwestie nader besproken en hedenmorgen om half tien zullen de sigarenmakers in het Gildehuis het conflict nogmaals onder het oog zien.

Het arbeidsconflict te Roosendaal

Hedenmorgen is het werk hervat

NA diverse vergaderingen en besprekingen kon Dinsdagavond worden meegedeeld, dat de ongeveer 150 arbeiders, die Maandagmiddag op de K.V.W.-sigarenfabriek te Roosendaal in staking gingen, Woensdagmorgen het werk zonden hervatten.

De arbeiders waren 's middags in het Gildehuis bijgekommen, waar zij tegenover den heer Eesterbeek, hoofdbestuurlid van den R. K. Tabaksbewerkerbond, hun grieven uitsaaten. Hierna hadden de heer Eesterbeek, afgevaardigden van de plaatselijke afdelingen van den Bond en van de fabriekscommissie een onderhoud met de directie. De resultaten hiervan werden 's avonds aan de arbeiders medegedeeld, waarna besloten werd Woensdag weer aan den arbeid te gaan. De punten, waarop nog geen overeenstemming verkregen werd, zullen in nader overleg tusschen directie en fabriekscommissie geregeld worden.

"DE STEM"

Van 26-2-1947.

Staking bij K V W beëindigd

Het werk is vandaag hervat

NA overleg tusschen de directie der K.V.W. fabriek te Roosendaal waar Maandagmiddag een staking was uitgebroken, en vertegenwoordigers van het hoofdbestuur der Ned. R.K. Bond van Tabaksbewerkeren en van het N.V.V. is overeenstemming bereikt. Vandaag is het werk op de fabriek hervat.

In verband met het verwerken van bepaalde soorten tabak kon geen voldoende productie worden behaald. De loonen, voorzien in de collectieve arbeidsovereenkomst konden daardoor niet worden bereikt. De directie gaf hiervoor echter een toeslag. Terwijl de directie met de fabriekscommissie en het plaatselijk bestuur der Tabaksbewerkerbond over deze toeslag onderhandelde legden de sigarenmakers het werk neer.

Gisterenochtend bespraken de stakers in het Gildehuis hun grieven, terwijl in den namiddag besprekingen werden gevoerd met vertegenwoordigers van de hoofdbesturen der vakbonden.

Gisterenavond is in een onderhoud met de directie het conflict bijgelegd.

"BRABANTSCH NIEUWSBLAD"

R.K. Dagblad te Roosendaal.

van 26-2-1947.